

ATMO PROJEKT

PROJEKTOWANIE i DORADZTWO w OCHRONIE ŚRODOWISKA

90-613 Łódź, ul. Gdańska 91/93
e-mail: biuro@atmoprojekt.eu

tel. (42) 636-50-51; 636-50-81
<http://www.atmoprojekt.eu>

Prognoza oddziaływania na środowisko do projektu „Programu ochrony środowiska dla miasta i gminy Rzgów na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024”

Łódź, 28 kwietnia 2017 r.

Wnioskodawca:

Miasto i Gmina Rzgów

Pl. 500-lecia 22

95-030 Rzgów

Wykonawca:

Opracował Zespół pod kierownictwem: mgr Grażyny Porwańskiej

ZAŁĄCZNIKI:

Płyta cd

Spis treści

1.	Wstęp.....
2.	Materiały i dokumenty wyjściowe.....
3.	Zawartość, główne cele projektowanego dokumentu oraz jego powiązania z innymi dokumentami.....
4.	Ogólna charakterystyka.....
4.1	Położenie geograficzne.....
4.2	Rzeźba terenu.....
4.3	Budowa geologiczna.....
4.4	Gleby.....
4.5	Klimat.....
4.6	Szata roślinna oraz zwierzęta.....
4.7	Surowce naturalne.....
4.8	Wody powierzchniowe i podziemne.....
4.9	Formy ochrony przyrody.....
5.	Metoda analizy i oceny zastosowana przy sporządzaniu prognozy.....
6.	Określenie, analiza i ocena istniejącego stanu środowiska oraz potencjalnych zmian tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu.....
7.	Określenie, analiza i ocena istniejących problemów ochrony środowiska istotnych z punktu widzenia projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczących obszarów chronionych.....
8.	Określenie, analiza i ocena celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym lub krajowym, istotnych z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu.....
9.	Określenie, analiza i ocena przewidywanych znaczących oddziaływań na środowisko.....
10.	Rozwiązania chroniące środowisko.....
11.	Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru, w tym także wskazanie napotkanych trudności wynikających z niedostatku techniki lub luk we współczesnej wiedzy.....
12.	Metody analizy realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania.....
13.	Transgraniczne oddziaływanie na środowisko.....
14.	Streszczenie w języku niespecjalistycznym.....

1. Wstęp

Przedmiotem niniejszego opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko do projektu „Programu ochrony środowiska dla miasta i gminy Rzgów na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024”. Opracowanie wykonano w oparciu o art. 46 pkt 2, art. 51 oraz art. 53 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016 r., poz. 353 ze zm.).

Burmistrz Rzgowa uzyskał uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko do projektu „Programu ochrony środowiska dla miasta i gminy Rzgów na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024” od Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Łodzi przy piśmie z 28 kwietnia 2017 r. znak: PWIS.NSOZNS.9022.1.282.2017.SK oraz od Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi przy piśmie z 24 kwietnia 2017 r. znak: WOOŚ-II.411.151.2017.MGw. Przedmiotowy dokument tj. prognoza oddziaływania na środowisko do projektu „Programu ochrony środowiska dla miasta i gminy Rzgów na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024” został opracowany zgodnie z ww. uzgodnieniami.

2. Materiały i dokumenty wyjściowe

Przy sporządzaniu prognozy wykorzystano następujące źródła informacji:

- Strategia Rozwoju Kraju 2020;
- Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych;
- Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego 2020;
- Program ochrony środowiska Województwa Łódzkiego 2016 na lata 2017-2020 z perspektywą do 2024;
- Program ochrony środowiska dla powiatu łódzkiego wschodniego na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024;
- Strategia Rozwoju Powiatu Łódzkiego Wschodniego na lata 2015 – 2022;
- inne strategiczne dokumenty dotyczące terenu miasta i gminy Rzgów;
- „Raport o stanie środowiska w województwie łódzkim w 2013 roku”,
- „Raport o stanie środowiska w województwie łódzkim w 2014 roku”,
- „Raport o stanie środowiska w województwie łódzkim w 2015 roku”.

3. Zawartość, główne cele projektowanego dokumentu oraz jego powiązania z innymi dokumentami

Program ochrony środowiska dla miasta i gminy Rzgów na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024 po uchwaleniu będzie podstawowym narzędziem

prowadzenia polityki ochrony środowiska na terenie miasta i gminy Rzgów. Według założeń przedstawionych w niniejszym opracowaniu, sporządzenie programu doprowadzi do poprawy stanu środowiska naturalnego, efektywnego zarządzania środowiskiem, zapewni skuteczne mechanizmy chroniące środowisko przed degradacją, a także stworzy warunki dla wdrożenia wymagań obowiązującego w tym zakresie prawa.

Opracowanie, jakim jest program ochrony środowiska określa politykę środowiskową, a także wyznacza cele i zadania / kierunki działań, które odnoszą się do aspektów środowiskowych, usystematyzowanych według priorytetów.

Podczas tworzenia dokumentu, przyjęto założenie, iż powinien on spełniać rolę narzędzia pracy przyszłych użytkowników, ułatwiającego i przyspieszającego rozwiązywanie poszczególnych zagadnień.

Sporządzony program zawiera między innymi rozpoznanie aktualnego stanu środowiska miasta i gminy Rzgów, przedstawia propozycje oraz opis zadań, które niezbędne są do kompleksowego rozwiązania problemów związanych z ochroną środowiska.

Program wspomaga dążenie do uzyskania na terenie miasta i gminy Rzgów sukcesywnego ograniczenia degradacji środowiska, ochronę i rozwój jego walorów oraz racjonalne gospodarowanie zasobami środowiska z uwzględnieniem konieczności jego ochrony. Stan docelowy w tym zakresie nakreśla program ochrony środowiska, a ocenę efektów jego realizacji, zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2017 r., poz. 519), dokonuje się okresowo, co 2 lata.

Struktura opracowania obejmuje omówienie kierunków działań zmierzających do poprawy stanu środowiska naturalnego w polityce miasta i gminy Rzgów w odniesieniu m.in. do gospodarki wodno-ściekowej, gospodarki odpadami, ochrony gleb, ochrony przyrody, krajobrazu i lasów, ochrony powietrza atmosferycznego, ochrony przed hałasem, ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym, nadzwyczajnych zagrożeń środowiska, ochrony kopalni oraz edukacji ekologicznej.

W opracowaniu znajduje się ich charakterystyka, ocena stanu aktualnego oraz określenie stanu docelowego. Identyfikacja potrzeb w zakresie ochrony środowiska, w odniesieniu do obowiązujących przepisów prawnych, polega na sformułowaniu celów głównych oraz zadań / kierunków działań umożliwiających ich realizację.

Na tej podstawie opracowywany jest plan operacyjny, przedstawiający listę zadań inwestycyjnych jakie zostaną zrealizowane na terenie miasta i gminy Rzgów do roku 2024.

Reasumując, w niniejszym dokumencie przedstawiono cele główne i zadania / kierunki działań dla miasta i gminy Rzgów w odniesieniu do poszczególnych elementów środowiska. Ich realizacja złoży się na wypełnianie zadań określonych w programie

ochrony środowiska Województwa Łódzkiego 2016 na lata 2017-2020 z perspektywą do 2024 i programie ochrony środowiska dla powiatu łódzkiego wschodniego na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024 oraz innych dokumentów strategicznych, co powinno prowadzić do zrównoważonego rozwoju całego obszaru. Osiągnięcie określonych celów w ramach wyznaczonych kierunków działań, powinno być realizowane za pomocą konkretnych zadań ekologicznych, które określono szczegółowo w harmonogramie realizacyjnym programu ochrony środowiska. Wiele z zaproponowanych zadań w założeniu powinno być realizowanych właśnie przez Miasto i Gminę Rzgów lub przez jednostki działające na tym terenie oraz w regionie.

Zgodnie z art. 14 ust. 1 ustawy Prawo ochrony środowiska polityka ochrony środowiska jest prowadzona na podstawie strategii rozwoju, programów i dokumentów programowych. Przedmiotowe dokumenty to:

Strategia Rozwoju Kraju 2020 – przyjęta uchwałą Rady Ministrów Nr 157 z dnia 25 września 2012 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Kraju 2020 (M. P. z 2012 r., poz. 882) – najważniejszy dokument w perspektywie średniookresowej, określający cele strategiczne rozwoju kraju do 2020 r., kluczowy dla określenia działań rozwojowych, w tym możliwych do sfinansowania w ramach przyszłej perspektywy finansowej UE na lata 2014-2020. Strategia Rozwoju Kraju 2020 oparta jest na scenariuszu stabilnego rozwoju. Pomyślność realizacji wszystkich założonych w tej Strategii celów będzie uzależniona od wielu czynników zarówno wewnętrznych, jak i zewnętrznych, które mogą wpływać na dostępność środków finansowych na jej realizację. Szczególne znaczenie będzie miał rozwój sytuacji w gospodarce światowej, a w szczególności w strefie euro. Fundusze UE mogą stanowić istotne źródło finansowania działań rozwojowych, wymagać jednak będą zaangażowania krajowych środków publicznych.

Zgodnie z dokumentem w najbliższych latach kluczowe będzie pogodzenie konieczności równoważenia finansów publicznych i zwiększania oszczędności, przy jednoczesnej realizacji rozwoju opartego na likwidowaniu największych barier rozwojowych, ale też rozwoju w coraz większym stopniu opartego na edukacji, cyfryzacji i innowacyjności. Szczególnie ważne będzie przeprowadzenie zmian systemowych, kompetencyjnych i instytucjonalnych sprzyjających uwolnieniu potencjałów i rezerw rozwojowych, a także środków finansowych.

ŚSRK wytycza obszary strategiczne, w których koncentrować się będą główne działania oraz określa, jakie interwencje są niezbędne w perspektywie średniookresowej w celu przyspieszenia procesów rozwojowych. ŚSRK stanowi tym samym odniesienie dla nowej generacji dokumentów strategicznych przygotowywanych w Polsce na potrzeby programowania środków Unii Europejskiej na lata 2014-2020. Ma to tym większe znaczenie,

że w proponowanym w regulacjach prawnych modelu programowania europejskiej polityki spójności na lata 2014-2020 znacznie zmodyfikowano system programowania; nie występuje w nim dokument krajowy typu Narodowego Planu Rozwoju czy też Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia. ŚSRK tworzy, więc zasadnicze ramy dla interwencji strukturalnej w Polsce, podejmowanej w ramach poszczególnych polityk europejskich w kolejnym okresie programowania 2014-2020. Wzmacnia, zatem znaczenie polityki spójności jako instrumentu realizacji celów narodowych, przy zachowaniu solidarności europejskiej.

Strategia średniookresowa wskazuje działania polegające na usuwaniu barier rozwojowych, swoistych "wąskich gardeł", w tym słabości polskiej gospodarki ujawnionych przez kryzys gospodarczy, jednocześnie koncentrując się na potencjałach społeczno-gospodarczych i przestrzennych, które odpowiednio wzmocnione będą stymulowały rozwój.

Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego 2020 – strategia rozwoju województwa jest najważniejszym dokumentem samorządu województwa określającym wizję rozwoju, cele oraz główne sposoby ich osiągnięcia w kontekście występujących uwarunkowań. W systemie realizacji polityki rozwoju pełni rolę najważniejszego planu działania władz samorządowych.

„Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego na lata 2007 – 2020”, uchwalona przez Sejmik Województwa Łódzkiego w styczniu 2006 roku, zakładała skoncentrowanie działań prorozwojowych w 14 obszarach priorytetowych zgrupowanych w 3 sferach:

- w sferze społecznej: wiedza i kompetencje, jakość życia, polityka społeczna, społeczeństwo obywatelskie,
- w sferze ekonomicznej: dostępność, baza gospodarcza, społeczeństwo informacyjne, obszary wiejskie, rynek pracy, wizerunek,
- w sferze funkcjonalno-przestrzennej: system osadniczy, ład przestrzenny, tożsamość regionalna, ochrona środowiska.

Dzięki wykorzystaniu dostępnych środków finansowych, krajowych, jak i zagranicznych, możliwa była m. in. poprawa sytuacji w zakresie dostępności komunikacyjnej i infrastrukturalnej regionu, rozwój nowoczesnej bazy gospodarczej oraz zwiększenie potencjału do tworzenia, dyfuzji i absorpcji innowacji. Stało się to podstawą budowania sprawnego rynku pracy i przeciwdziałania bezrobociu a także wpłynęło na wzrost konkurencyjności województwa w skali kraju.

Duże znaczenie prorozwojowe odgrywały również główne działania skierowane bezpośrednio do obszarów wiejskich m. in.: poprawa wyposażenia technicznego wsi i gospodarstw rolnych, wspieranie rozwoju produkcji rolnej, przemysłu rolno-spożywczego oraz stymulowanie działalności pozarolniczej i procesów restrukturyzacji obszarów

wiejskich. Wpłynęły one na zmniejszenie różnicowań i wyrównywanie szans rozwojowych w województwie a także pozwoliły na efektywne włączenie obszarów wiejskich w procesy rozwoju regionalnego.

Działania podejmowane w sferze społecznej, m. in. w zakresie edukacji, ochrony zdrowia i pomocy społecznej, kultury, sportu, turystyki i rekreacji a także kształtowania społeczeństwa obywatelskiego i wzrostu integracji społecznej, przyczyniły się do podniesienia poziomu wykształcenia mieszkańców województwa, podniesienia poziomu jakości życia oraz zmniejszenia skali wykluczenia społecznego i wzrostu poziomu aktywności społecznej.

W sferze funkcjonalno-przestrzennej realizowano główne działania dotyczące m. in. ochrony środowiska. Odnotowano poprawę sytuacji województwa łódzkiego przede wszystkim w zakresie gospodarki wodno-ściekowej i gospodarki odpadami, co przyczyniło się do poprawy warunków życia mieszkańców regionu.

Strategia Rozwoju Łódzkiego Obszaru Metropolitalnego 2020+ – zgodnie z Koncepcją Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030, opracowanie Strategii Rozwoju ŁOM jest obligatoryjne. W ramach Strategii powinny zostać uwzględnione następujące elementy: 1) cele strategiczne, wyrażające dążenie do nasycenia całego Łódzkiego Obszaru Metropolitalnego funkcjami metropolitalnymi, w tym funkcjami symbolicznymi, odnoszące się do integracji przestrzennej (transport zbiorowy, usługi komunalne i usługi rynku pracy) oraz 2) zakresy tematyczne rozwoju (zintegrowany transport zbiorowy, efektywność energetyczna z uwzględnieniem energooszczędności struktur przestrzennych, rewitalizacja, infrastruktura drogowa i komunalna, zarządzanie zasobami przyrodniczymi i dziedzictwa kulturowego, systemy informacyjne niezbędne do efektywnego zarządzania obszarami funkcjonalnymi oraz inne zakresy dyskutowane w analizowanych, rządowych dokumentach strategicznych). Zgodnie z Zasadami realizacji Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych, Strategia ZIT ma natomiast charakter bardziej operacyjny. Odnosi się do działań w ramach ściśle określonych zakresów tematycznych (rewitalizacja, transport zbiorowy, ochrona środowiska i efektywność energetyczna, kapitał ludzki i społeczny, funkcje metropolitalne), choć katalog tych zakresów nie ma charakteru zamkniętego. W dokumencie Zasady realizacji Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych w Polsce wskazano również dokładny, obligatoryjny układ przygotowywanej Strategii ZIT. Z tego względu, układ Strategii Rozwoju ŁOM czerpie z obligatoryjnego układu Strategii ZIT. Został jednak uzupełniony o: 1) poszerzoną analizę spójności Strategii Rozwoju ŁOM z dokumentami strategicznymi szczebla europejskiego, krajowego, regionalnego i lokalnego oraz 2) definicje misji, wizji i celów strategicznych rozwoju ŁOM.

Strategia Rozwoju Powiatu Łódzkiego Wschodniego na lata 2015 – 2022 jako najważniejsze narzędzie planowania, określa wizję i misję rozwoju Powiatu, cele strategiczne i operacyjne oraz zadania, będące sposobami realizacji tych celów. Jest strategicznym planem działania powiatowych władz samorządowych – konkretnym narzędziem w służbie publicznej. Strategia pełni także rolę kierunkową dla samorządów gminnych, środowisk z obszaru biznesu i otoczenia, organizacji pozarządowych i innych organizacji i działaczy społecznych, jak również dla wszystkich mieszkańców Powiatu. Stanowi kompendium wiedzy o Powiecie dzięki dogłębnej diagnozie przeprowadzonej na etapie tworzenia tego dokumentu i może dodatkowo spełniać funkcję informacyjną i promocyjną.

Cele środowiskowe wybranych dokumentów strategicznych.

I. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności:

1. Cel 7 – Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz ochrona i poprawa stanu środowiska:
 - a. Kierunek interwencji – Modernizacja infrastruktury i bezpieczeństwo energetyczne,
 - b. Kierunek interwencji – Modernizacja sieci elektroenergetycznych i ciepłowniczych,
 - c. Kierunek interwencji – Realizacja programu inteligentnych sieci w elektroenergetyce,
 - d. Kierunek interwencji – Wzmocnienie roli odbiorców finalnych w zarządzaniu zużyciem energii,
 - e. Kierunek interwencji – Stworzenie zachęt przyspieszających rozwój zielonej gospodarki,
 - f. Kierunek interwencji – Zwiększenie poziomu ochrony środowiska,
2. Cel 8 – Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych:
 - a. Kierunek interwencji – Rewitalizacja obszarów problemowych w miastach,
 - b. Kierunek interwencji – Stworzenie warunków sprzyjających tworzeniu pozarolniczych miejsc pracy na wsi i zwiększaniu mobilności zawodowej na linii obszary wiejskie – miasta,
 - c. Kierunek interwencji – Zrównoważony wzrost produktywności i konkurencyjności sektora rolno-spożywczego zapewniający bezpieczeństwo żywnościowe oraz stymulujący wzrost pozarolniczego zatrudnienia i przedsiębiorczości na obszarach wiejskich,

d. Kierunek interwencji – Wprowadzenie rozwiązań prawno-organizacyjnych stymulujących rozwój miast,

3. Cel 9 – Zwiększenie dostępności terytorialnej Polski:

a. Kierunek interwencji – Udrożnienie obszarów miejskich i metropolitarnych poprzez utworzenie zrównoważonego, spójnego i przyjaznego użytkownikom systemu transportowego.

II. Strategia Rozwoju Kraju 2020:

1. Obszar strategiczny I. Sprawne i efektywne państwo:

a. Cel I.1. Przejście od administrowania do zarządzania rozwojem

i. Priorytetowy kierunek interwencji I.1.5. Zapewnienie ładu przestrzennego,

b. Cel I.3. Wzmocnienie warunków sprzyjających realizacji indywidualnych potrzeb i aktywności obywatela

i. Priorytetowy kierunek interwencji I.3.3. Zwiększenie bezpieczeństwa obywatela,

2. Obszar strategiczny II. Konkurencyjna gospodarka:

a. Cel II.2. Wzrost wydajności gospodarki:

i. Priorytetowy kierunek interwencji II.2.3. Zwiększenie konkurencyjności i modernizacja sektora rolno-spożywczego,

b. Cel II.5. Zwiększenie wykorzystania technologii cyfrowych:

i. Priorytetowy kierunek interwencji II.5.2. Upowszechnienie wykorzystania technologii cyfrowych,

c. Cel II.6. Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko:

i. Priorytetowy kierunek interwencji II.6.1. Racjonalne gospodarowanie zasobami,

ii. Priorytetowy kierunek interwencji II.6.2. Poprawa efektywności energetycznej,

iii. Priorytetowy kierunek interwencji II.6.3. Zwiększenie dywersyfikacji dostaw paliw i energii,

iv. Priorytetowy kierunek interwencji II.6.4. Poprawa stanu środowiska,

v. Priorytetowy kierunek interwencji II.6.5. Adaptacja do zmian klimatu,

d. Cel II.7. Zwiększenie efektywności transportu:

i. Priorytetowy kierunek interwencji II.7.1. Zwiększenie efektywności zarządzania w sektorze transportowym,

ii. Priorytetowy kierunek interwencji II.7.2. Modernizacja i rozbudowa połączeń transportowych,

- iii. Priorytetowy kierunek interwencji II.7.3. Udrożnienie obszarów miejskich,
- 3. Obszar strategiczny III. Spójność społeczna i terytorialna:
 - a. Cel III.2. Zapewnienie dostępu i określonych standardów usług publicznych:
 - i. Priorytetowy kierunek interwencji III.2.1. Podnoszenie jakości i dostępności usług publicznych,
 - b. Cel III.3. Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju oraz integracja przestrzenna dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych:
 - i. Priorytetowy kierunek interwencji III.3.1. Tworzenie warunków instytucjonalnych, prawnych i finansowych dla realizacji działań rozwojowych w regionach,
 - ii. Priorytetowy kierunek interwencji III.3.2. Wzmacnianie ośrodków wojewódzkich,
 - iii. Priorytetowy kierunek interwencji III.3.3. Tworzenie warunków dla rozwoju ośrodków regionalnych, subregionalnych i lokalnych oraz wzmacniania potencjału obszarów wiejskich,
 - iv. Priorytetowy kierunek interwencji III.3.4. Zwiększenie spójności terytorialnej.

III. Strategia „Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko”:

- 1. Cel 1. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska:
 - a. Kierunek interwencji 1.1. Racjonalne i efektywne gospodarowanie zasobami kopalin,
 - b. Kierunek interwencji 1.2. Gospodarowanie wodami dla ochrony przed powodzią, suszą i deficytem wody,
 - c. Kierunek interwencji 1.3. Zachowanie bogactwa różnorodności biologicznej, w tym wielofunkcyjna gospodarka leśna,
 - d. Kierunek interwencji 1.4. Uporządkowanie zarządzania przestrzenią,
- 2. Cel 2. Zapewnienie gospodarce krajowej bezpiecznego i konkurencyjnego zaopatrzenia w energię:
 - a. Kierunek interwencji 2.1. Lepsze wykorzystanie krajowych zasobów energii,
 - b. Kierunek interwencji 2.2. Poprawa efektywności energetycznej,
 - c. Kierunek interwencji 2.6. Wzrost znaczenia rozproszonych, odnawialnych źródeł energii,
 - d. Kierunek interwencji 2.7. Rozwój energetyczny obszarów podmiejskich i wiejskich,

- e. Kierunek interwencji 2.8. Rozwój systemu zaopatrywania nowej generacji pojazdów wykorzystujących paliwa alternatywne,
- 3. Cel 3. Poprawa stanu środowiska:**
- a. Kierunek interwencji 3.1. Zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki,
 - b. Kierunek interwencji 3.2. Racjonalne gospodarowanie odpadami, w tym wykorzystanie ich na cele energetyczne,
 - c. Kierunek interwencji 3.3. Ochrona powietrza, w tym ograniczenie oddziaływania energetyki,
 - d. Kierunek interwencji 3.4. Wspieranie nowych i promocja polskich technologii energetycznych i środowiskowych,
 - e. Kierunek interwencji 3.5. Promowanie zachowań ekologicznych oraz tworzenie warunków do powstawania zielonych miejsc pracy,

IV. Strategia rozwoju transportu do 2020 roku (z perspektywą do 2030 roku):

- 1. Cel strategiczny 1. Stworzenie zintegrowanego systemu transportowego:**
- a. Cel szczegółowy 1. Stworzenie nowoczesnej i spójnej sieci infrastruktury transportowej,
 - b. Cel szczegółowy 4. Ograniczanie negatywnego wpływu transportu na środowisko.

V. Krajowa strategia rozwoju regionalnego 2010–2020: regiony, miasta, obszary wiejskie:

- 1. Cel 1. Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów :**
- a. Kierunek działań 1.1. Wzmacnianie funkcji metropolitalnych ośrodków wojewódzkich i integracja ich obszarów funkcjonalnych:
 - i. Działanie 1.1.1. Warszawa – stolica państwa,
 - ii. Działanie 1.1.2. Pozostałe ośrodki wojewódzkie,
 - b. Kierunek działań 1.2. Tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania procesów rozwojowych i zwiększania ich absorpcji na obszary poza ośrodkami wojewódzkimi:
 - i. Działanie 1.2.1. Zwiększanie dostępności komunikacyjnej wewnątrz regionów,
 - ii. Działanie 1.2.2. Wspieranie rozwoju i znaczenia miast subregionalnych,
 - iii. Działanie 1.2.3. Pełniejsze wykorzystanie potencjału rozwojowego obszarów wiejskich,
 - c. Kierunek działań 1.3. Budowa podstaw konkurencyjności województw – działania tematyczne:

- i. Działanie 1.3.5. Dywersyfikacja źródeł i efektywne wykorzystanie energii oraz reagowanie na zagrożenia naturalne,
 - ii. Działanie 1.3.6. Wykorzystanie walorów środowiska przyrodniczego oraz potencjału dziedzictwa kulturowego.
- 2. Cel 2. Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych:
 - a. Kierunek działań 2.2. Wspieranie obszarów wiejskich o najniższym poziomie dostępu mieszkańców do dóbr i usług warunkujących możliwości rozwojowe
 - i. Działanie 2.2.3. Zwiększanie dostępności i jakości usług komunikacyjnych,
 - ii. Działanie 2.2.4. Usługi komunalne i związane z ochroną środowiska,
 - b. Kierunek działań 2.3. Restrukturyzacja i rewitalizacja miast i innych obszarów tracących dotychczasowe funkcje społeczno-gospodarcze,
 - c. Kierunek działań 2.4. Przewycięzanie niedogodności związanych z położeniem obszarów przygranicznych, szczególnie wzdłuż zewnętrznych granic UE,
 - d. Kierunek działań 2.5. Zwiększanie dostępności transportowej do ośrodków wojewódzkich na obszarach o najniższej dostępności,

VI. Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020.

- 1. Cel szczegółowy 4. Poprawa zdrowia obywateli oraz efektywności systemu opieki zdrowotnej
 - a. Kierunek interwencji – kształtowanie zdrowego stylu życia poprzez promocję zdrowia, edukację zdrowotną oraz prośrodowiskową oraz działania wspierające dostęp do zdrowej i bezpiecznej żywności.

VII. Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2020:

- 1. Cel szczegółowy 4. Rozwój i efektywne wykorzystanie potencjału kulturowego i kreatywnego:
 - a. Priorytet Strategii 4.1. Wzmocnienie roli kultury w budowaniu spójności społecznej:
 - i. Kierunek działań 4.1.2. Ochrona dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego oraz krajobrazu.

VIII. Polityka energetyczna Polski do 2030 roku:

- 1. Kierunek – poprawa efektywności energetycznej:
 - a. Cel główny – dążenie do utrzymania zeroenergetycznego wzrostu gospodarczego, tj. rozwoju gospodarki następującego bez wzrostu zapotrzebowania na energię pierwotną,

- b.** Cel główny – konsekwentne zmniejszanie energochłonności polskiej gospodarki do poziomu UE-15,
- 2.** Kierunek – wzrost bezpieczeństwa dostaw paliw i energii:
 - a.** Cel główny – racjonalne i efektywne gospodarowanie złożami węgla, znajdującymi się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
 - b.** Cel główny – zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego kraju poprzez dywersyfikację źródeł i kierunków dostaw gazu ziemnego,
- 3.** Kierunek – wytwarzanie i przesyłanie energii elektrycznej oraz ciepła:
 - a.** Cel główny – zapewnienie ciągłego pokrycia zapotrzebowania na energię przy uwzględnieniu maksymalnego możliwego wykorzystania krajowych zasobów oraz przyjaznych środowisku technologii,
- 4.** Kierunek – dywersyfikacja struktury wytwarzania energii elektrycznej poprzez wprowadzenie energetyki jądrowej:
 - a.** Cel główny – przygotowanie infrastruktury dla energetyki jądrowej i zapewnienie inwestorom warunków do wybudowania i uruchomienia elektrowni jądrowych opartych na bezpiecznych technologiach, z poparciem społecznym i z zapewnieniem wysokiej kultury bezpieczeństwa jądrowego na wszystkich etapach: lokalizacji, projektowania, budowy, uruchomienia, eksploatacji i likwidacji elektrowni jądrowych,
- 5.** Kierunek – rozwój wykorzystania odnawialnych źródeł energii, w tym biopaliw”
 - a.** Cel główny – wzrost udziału odnawialnych źródeł energii w finalnym zużyciu energii co najmniej do poziomu 15% w 2020 roku oraz dalszy wzrost tego wskaźnika w latach następnych,
 - b.** Cel główny – osiągnięcie w 2020 roku 10% udziału biopaliw w rynku paliw transportowych oraz zwiększenie wykorzystania biopaliw II generacji,
 - c.** Cel główny – ochrona lasów przed nadmiernym eksploatowaniem, w celu pozyskiwania biomasy oraz zrównoważone wykorzystanie obszarów rolniczych na cele OZE, w tym biopaliw, tak aby nie doprowadzić do konkurencji pomiędzy energetyką odnawialną i rolnictwem oraz zachować różnorodność biologiczną,
 - d.** Cel główny – wykorzystanie do produkcji energii elektrycznej istniejących urządzeń piętrzących stanowiących własność Skarbu Państwa,
 - e.** Cel główny – zwiększenie stopnia dywersyfikacji źródeł dostaw oraz stworzenie optymalnych warunków do rozwoju energetyki rozproszonej opartej na lokalnie dostępnych surowcach,
- 6.** Kierunek – rozwój konkurencyjnych rynków paliw i energii”

- a. Cel główny – zapewnienie niezakłóconego funkcjonowania rynków paliw i energii, a przez to przeciwdziałanie nadmiernemu wzrostowi cen,
- 7. Kierunek – ograniczenie oddziaływania energetyki na środowisko”
 - a. Cel główny – ograniczenie emisji CO₂ do 2020 roku przy zachowaniu wysokiego poziomu bezpieczeństwa energetycznego,
 - b. Cel główny – ograniczenie emisji SO₂ i NO_x oraz pyłów (w tym PM₁₀ i PM_{2,5}) do poziomów wynikających z obecnych i projektowanych regulacji unijnych,
 - c. Cel główny – ograniczanie negatywnego oddziaływania energetyki na stan wód powierzchniowych i podziemnych,
 - d. Cel główny – minimalizacja składowania odpadów poprzez jak najszersze wykorzystanie ich w gospodarce,
 - e. Cel główny – zmiana struktury wytwarzania energii w kierunku technologii niskoemisyjnych.

4. Ogólna charakterystyka

Rzgów jest gminą miejsko-wiejską położoną w powiecie łódzkim wschodnim, w województwie łódzkim. Powierzchnia miasta i gminy Rzgów wynosi ok. 66 km². W skład gminy wchodzi 16 miejscowości oraz 14 sołectw. Zgodnie z danymi GUS zaludnienie na koniec 2015 r. wynosiło 10028 osób, a gęstość zaludnienia 151 osób/km².

Gmina miejsko wiejska Rzgów sąsiaduje z następującymi gminami: Brójce, Ksawerów, Pabianice, Tuszyn oraz miastem Łódź.

4.1 Położenie geograficzne

Wg podziału Polski na regiony fizycznogeograficzne (regionalizacja wg J. Kondrackiego, 2001 r.), gmina miejsko-wiejska Rzgów usytuowana jest w obrębie: prowincji Niż Środkowoeuropejski, podprowincji Niziny Środkowopolskie, makroregionu Wzniesienia Południowomazowieckie, mezoregionów Wzniesienia Łódzkie i Wysoczyzna Bełchatowska.

4.2 Rzeźba terenu

Powierzchnia obszaru miasta i gminy została wytworzona w młodszym czwartorzędzie. Rzgów charakteryzuje występowanie krajobrazu staroglacjalnego z elementami rzeźby powstałej podczas akumulacji lodowcowej zmienionej w warunkach interglacjalnych, peryglacjalnych i holocenijskich.

Miasto i gmina Rzgów usytuowana jest w całości w obszarze zlodowacenia Warty (zlodowacenie środkowopolskie). Ukształtowanie terenu na obszarze gminy, w dużej mierze związane jest z wpływem warunków peryglacjalnych w okresie ostatniego zlodowacenia (zlodowacenie północnopolskie-bałtyckie) podczas którego doszło do przeobrażenia powierzchni i złagodzenia form morfologicznych, z głównym udziałem czynników denudacyjnych. Obszar gminy charakteryzuje się położeniem wysoczyznowym, z wyjątkiem doliny Neru oraz przewyższeń wododziałowych. Obszar gminy usytuowany jest na średniej wysokości ok. 200 m n.p.m. Amplituda wysokości bezwzględnej mieści się w granicach od 185 m n.p.m. do wysokości ok. 200 m n.p.m.

Rzeźba terenu gminy jest monotonna, jedynie we wschodniej części występują większe różnice w zakresie wysokości. W rzeźbie terenu wyróżnia się pagór morenowy martwego lodu, którego wysokość wynosi do ok. 230 m n.p.m., w obrębie którego zlokalizowane są liczne tereny górnicze. Najwyższe wzniesienie na terenie gminy osiąga wysokość 231 m n.p.m. zaś najniższy punkt mierzy 178,75 m n.p.m. który zlokalizowany jest w korycie rzeki Ner.

Na obszarze gminy występują pagórki kremowe zlokalizowane pasmem w centralno-wschodniej części gminy, a także pagórki wydmore w południowo-zachodniej części gminy. Rzeka Ner nie zaznacza się w obszarze gminy, przepływa rozległą doliną o łagodnych, długich stokach.

Na obszarze gminy wytworzyły się następujące formy geomorfologiczne:

- pochodzenia lodowcowego pod postacią wysoczyzny morenowej;
- powstałe w strefie martwego lodu w postaci pagórków morenowe martwego lodu;
- pochodzenia wodnolodowcowego w postaci równin sandrowych i wodnolodowcowych, kremów, terasów pradolinnych, dolin wód roztopowych oraz zagłębień wytworzonych po martwy lodzie;
- pochodzenia eolicznego pod postacią wydmy;
- pochodzenia rzeczno-akumulacyjnego pod postacią den dolin rzecznych, terasów akumulacyjnych w dolinach rzecznych;
- pochodzenia denudacyjnego w postaci suchych dolin, zdecydowanych krawędzi i długich stoków;
- pochodzenia jeziornego pod postacią równiny rozlewiskowo-jeziornej.

Procesy rzeźbotwórcze na obszarze gminy zostały również powodowane wpływem człowieka pod postacią wycinki lasów oraz uprawy roli, a także proces urbanizacji. Poprzez antropopresję wytworzone zostały zarówno formy wklęsłe w postaci wykopów, miejsc eksploatacji kopalin oraz rowów odwadniających, jak i formy wypukłe obejmujące nasypy i skarpy wzdłuż rzek.

Ukształtowanie terenu gminy, w szczególności niewielkie spadki powierzchni nie stanowią zagrożenia w zakresie erozji, osuwisk, a także budownictwa. Na obszarze gminy mogą występować problemy z odprowadzaniem wód z obszarów płaskich oraz o niewielkim nachyleniu.

4.3 Budowa geologiczna

Pod względem geologicznym miasto i gmina Rzgów położona jest we wschodnim skrzydle kregowej niecki łódzkiej, która składa się z osadów wapienno-marglistych oraz piaskowców wieku górnej kredy. Osiowa część niecki łódzkiej przebiega za południowo-zachodnią granicą gminy. Podłoże mezozoiczne gminy stanowią utwory kredowe wytworzone w kredzie górnej jako opoki, miejscowo z elementami margli, krzemieniami oraz margle z występującymi krzemieniami, jak również wapień, kreda piszcząca oraz gezy. W obszarze zachodnim gminy leżą one bezpośrednio pod osadami czwartorzędowymi. Strop osadów jest usytuowany na wysokościach od ok. 70 m p.p.t. aż do 135 m p.p.t.

Osady trzeciorzędowe występują niejednolicie i stanowią podłoże osadów czwartorzędowych na wschodzie gminy. Położone są one na podobnej głębokości jak utwory górnokredowe tj. od ok. 85 m p.p.t. do ok. 120 m p.p.t. Utwory te tworzone są głównie z mioceńskich ilów, piasków i mułków, a także miejscowo węgla brunatnych i występują pod postacią pokryw zwietrzelinowych o niejednolitej miąższości mieszczącej się w granicach od kilku cm do ok. 30 m. Na obszarze gminy jako podłoże dla utworów czwartorzędowych położone są słabo urozmaicone utwory wieku górnokredowego oraz utwory trzeciorzędowe.

Teren pod względem morfologicznym kształtowany jest przez budowę geologiczną, a w szczególności przez rodzaje utworów przypowierzchniowych. Powierzchnia terenu oraz budowa geologiczna utworów przypowierzchniowych wytworzona została w związku z ustępowaniem lodowca oraz zlodowaceniami, w okresach interglacjalnych i w okresie holoceni.

Osady czwartorzędowe stwierdza się powszechnie. Tworzą one pokrywę o zróżnicowanej miąższości uzależnionej od ukształtowania stropu. Utwory te występują na głębokościach od ok. 70 m do ok. 120 m. Najgrubszy płaszcz czwartorzędowy stanowi krańcową strefę zasięgu lądolodu warciańskiego.

Aktualna powierzchnia gminy ukształtowana została działalnością akumulacyjną lądolodów środkowopolskich, w szczególności zlodowacenia Warty. Najstarsze osady występujące na powierzchni ziemi obejmują osady lodowcowe i wodnolodowcowe obejmujące gliny zwałowe, piaski, żwiry i mułki. Na przełomie plejstocenu i holocenu wytworzyły się osady eoliczne oraz eluwialno-eoliczne. W holocenie wykształciły się również osady, z których składa się teraz współczesnej doliny oraz osady organiczne.

Delacja lądolodów środkowopolskich wytworzyła głównie serię morenowych glin zwałowych, które stanowiły główne osady okresu zlodowacenia Warty, wraz z akumulacyjnymi wodnolodowcowymi i lodowcowymi osadami piaszczysto-żwirowych. Piaski i żwiry obejmują niewielkich rozmiarów pola zalegające na glonie zwałowej. Kumulacja powierzchni gminy stanowi piaski i żwiry moren martwego lodu wytworzone podczas akumulacyjnej działalności wód lodowcowych.

Pagórki w obrębie wysoczyzny morenowej zbudowane są z piasków, żwirów i mułków kemów oraz moren czołowych. Na peryferiach miasta zlokalizowany jest ciąg okrągłych pagórków zbudowanych ze żwirów. Obiekty te zostały uznane za moreny czołowe i stanowią granicę zlodowacenia Warty.

Pagórki zbudowane są głównie z piasków i żwirów i zaliczone do form szczelinowych wytworzonych w otoczeniu brył lodowych. Podczas zlodowaceń północnopolskich wytworzyły się piaski i żwiry oraz miejscami mułki peryglacjalne

budujące pokrywę w północno-zachodniej części gminy oraz rozlewisko jeziorne tworzące pokrywę w północno-zachodniej części gminy. W tym okresie powstały również serie piasków i żwirów rzecznych, w skład których wchodzi wyższe, nadzalewowe terasy w dolinach rzek oraz teren odpływu wód roztopowych lodowca.

W okresie pomiędzy plejstocenem i holocenem wytworzyły się pojedyncze pola piasków i mułków eoliczno-eluwialnych oraz pagórki wydmowe. Najmłodsze utwory powstałe w okresie stanowią piaski rzeczne znajdujące się w dnach współczesnych cieków powierzchniowych i zagłębień bezodpływowych, a także pojedynczo występujące organiczne grunty namułowo-torfowe. Osady organiczne występują przede wszystkim w dolinach rzecznych.

4.4 Gleby

Na obszarze gminy występują dosyć zróżnicowane gleby. Na obszarze gminy występują następujące rodzaje gleb:

- Gleby bielcowe i pseudobielcowe, które stanowią dominujący typ gleb na obszarze gminy, występując głównie w centralnej części. Gminy wytworzyły się na piaskach gliniastych mocnych oraz glinach lekkich i średnich należą do kompleksu żytniego bardzo dobrego. Gliny wytworzone na glinach, słabo gliniaste i luźne podłoże piaszczyste stanowi kompleks żytni dobry, słaby oraz bardzo słaby.
- Gleby brunatne wyługowane i kwaśne stanowią drugi dominujący typ gleb. Gliny wytworzyły się na podłożu gliniasto-piaszczystym i piaszczystym. Stanowią one gleby kompleksu żytniego dobrego, słabego oraz bardzo słabego. Ponadto na piaskach gliniastych mocnych i glinach średnich wytworzyły się gleby kompleksu pszennego dobrego.
- Czarne ziemie zdegradowane i gleby szare również zajmują znaczny obszar na terenie gminy. Stanowią one głównie kompleksy zbożowo-pastewne mocne i słabe oraz użytki zielone średnie powstałe na glinach i piaskach i glinach. W niektórych miejscach gleby te tworzą gleby kompleksu pszennego dobrego.
- Gleby mułowo-torfowe i torfowo-mułowe powstały głównie w dolinie rzeki Ner, dolinie rzeki Dobrzyńki oraz dopływu w Rzgowie.
- Gleby murszowo-mineralne i murszowa te powstały na piaskach w dolinach rzek.
- Gleby torfowe i murszowo-torfowe powstały w dolinie rzeki Ner.

Na obszarze gminy nie występują gleby o I i II klasie bonitacyjnej. Ponadto na obszarze gminy występują znaczne połacie gleb o klasie IIIa i IIIb. Dominują gleby klasy V.

4.5 Klimat

Pod względem klimatycznym obszar miasta i gminy Rzgów położony jest w Dzielnicy Łódzkiej, zgodnie z podziałem rolniczo-klimatycznym Polski wg R. Gumińskiego. Na obszarze gminy wyróżnia się występowanie większej liczby dni z pogodą bardzo ciepłą oraz dni mroźnych z dużym zachmurzeniem i opadem. Z uwagi na ukształtowanie powierzchni na terenie gminy nie występują przeszkody w zakresie przepływu mas powietrza oraz nie występują różnice w zakresie rozkładu temperatury. Na terenie gminy dominują masy powietrza, głównie polarno-morskie, napływające głównie od strony zachodniej.

Średnia temperatura powietrza kształtuje się na poziomie 7,6°C. Średnia temperatura w miesiącu lutym mieściła się w granicach -3°C, a w miesiącu lipcu 17,5°C. Amplituda roczna średnich temperatur powietrza wynosi 21,8°C. Czas trwania termicznej zimy mieści się w granicach 82-84 dni, a lata 90 dni. Okres wegetacyjny na obszarze gminy wynosi ok. 213 dni.

Najwyższy poziom zachmurzenia występuje w okresie chłodnym tj. od listopada do lutego, zaś najniższy poziom zachmurzenia notuje się w sierpniu i we wrześniu. Średni opad atmosferyczny na obszarze gminy wynosi niewiele ponad 600 mm. Najwyższe sumy opadów występują w miesiącu lipcu zaś najniższe w okresie zimowym. Pokrywa śnieżna występuje średnio 70 dni pomiędzy listopadem, a marcem. Średnie parowanie na obszarze gminy wynosi ok. 500 – 520 mm.

Na wilgotność terenu mają wpływ zarówno tereny rzeczne jak i tereny leśne. Na tych terenach najczęściej występują mgły.

Gmina usytuowana jest w strefie wpływów klimatów suboceanicznego i kontynentalnego. W ciągu roku dominuje równoleżnikowa cyrkulacja mas powietrza, z dominacją powietrza polarnomorskiego oraz polarnokontynentalnego napływające od strony zachodniej oraz ze wschodu. Wiatry o najwyższych prędkościach występują zimą i wiosną, jednakże nie występują one często. Największe przewietrzenia występują na terenach wyniesionych.

4.6 Szata roślinna oraz zwierzęta

Na obszarze gminy, w związku z rozwojem osadnictwa, dominują tereny rolne. Obszar gminy cechuje się niewielką lesistością wynoszącą ok. 4,1%. Powierzchnia lasów ogółem na obszarze gminy wynosi ok. 274,10 ha, w tym lasy publiczne 32,10 ha, w tym lasy we własności gminy 4,37 ha. Na obszarze gminy dominują lasy prywatne. Pod względem gatunkowym dominują bory, z dominacją sosny, a także dąb i olsy.

W odniesieniu do roślinności niskiej uzależniona jest ona od terenu, który porasta. Doliny cieków wodnych cechuje występowanie roślinności wodnej i łąkowej wraz z zadrzewieniami nadwodnymi. Na łąkach i pastwiskach dominuje typowa roślinność w postaci bylin oraz naturalne ziołorośla. Na terenach podmokłych można zauważyć roślinność bagienną i torfiastą, zaś w starorzeczach dominuje roślinność wodna i szuwarowa. Ponadto na obszarze gminy występuje roślinność związana z udziałem człowieka – roślinność synantropijna. Ponadto na terenach użytkowanych rolnie występuje roślinność segetalna.

Na obszarze gminy zaobserwować można tereny roślinności urządzonej obejmującą obszary parków oraz innej zieleni urządzonej, zieleni cmentarna, a także zieleni urządzona przez właścicieli ogródków działkowych bądź mieszkańców poszczególnych miejscowości.

Fauna obszaru gminy uzależniona jest od przeznaczenia terenu oraz sposobu jego użytkowania. Na terenach rolnych zaobserwować można gatunki typowe dla tego rodzaju terenów, przede wszystkim w zakresie ptaków i ssaków. Na obszarach silnie zurbanizowanych fauna jest dosyć ograniczona i obejmuje głównie gatunki ptaków i ssaków, a także owadów typowych dla obszarów zurbanizowanych. Na terenach leśnych stwierdzono gatunki dzikich ssaków tj. dzik, jeleń, sarna.

4.7 Surowce naturalne

Występowanie surowców naturalnych związane jest przede wszystkim z budową geologiczną regionu. Dane dotyczące złóż surowców naturalnych przedstawiono na podstawie Bilansu zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na 31 XII 2015 r. – Państwowy Instytut Geologiczny, Państwowy Instytut Badawczy. W gminie występują następujące złoża nieeksploatowane surowców naturalnych:

1. Gospodarz – złożo surowce ilastych ceramiki budowlanej, z którego wydobycie zostało zaniechane, geologiczne zasoby wydobycia złoża wynoszą 1788 tyś. m³;
2. Kalinko VI Kalinko – złożo kruszyw naturalnych – piasku, złożo o zasobach rozpoznanych szczegółowo, którego geologiczne zasoby bilansowe wynoszą 663 tyś. ton;
3. Romanów IV – złożo kruszyw naturalnych – piasku, złożo o zasobach rozpoznanych szczegółowo, którego geologiczne zasoby bilansowe wynoszą 152 tyś. ton;
4. Romanów XII – złożo kruszyw naturalnych – piasku, złożo o zasobach rozpoznanych szczegółowo, którego geologiczne zasoby bilansowe wynoszą 214 tyś. ton;

5. Romanów XIII – złoża kruszyw naturalnych – piasku, złoża o zasobach rozpoznanych szczegółowo, którego geologiczne zasoby bilansowe wynoszą 294 tyś. ton;
6. Romanów XIV – złoża kruszyw naturalnych – piasku, złoża o zasobach rozpoznanych szczegółowo, którego geologiczne zasoby bilansowe wynoszą 210 tyś. ton;
7. Romanów XV – złoża kruszyw naturalnych – piasku, złoża o zasobach rozpoznanych szczegółowo, którego geologiczne zasoby bilansowe wynoszą 280 tyś. ton;
8. Romanów XVI – złoża kruszyw naturalnych – piasku, złoża o zasobach rozpoznanych szczegółowo, którego geologiczne zasoby bilansowe wynoszą 427 tyś. ton.

Ponadto na obszarze gminy występują następujące eksploatowane złoża surowców naturalnych:

1. Kalinko III – złoża kruszyw naturalnych – piasku, złoża geologiczne zasoby bilansowe wynoszą 216 tyś. ton, zasoby przemysłowe 216 tyś. ton, zaś wydobyte zasoby wynoszą 17 tyś. ton;
2. Kalinko V – złoża kruszyw naturalnych – piasku ze żwirem, złoża o zasobach rozpoznanych szczegółowo, którego geologiczne zasoby bilansowe wynoszą 45 tyś. ton;
3. Kalino – złoża kruszyw naturalnych – piasku, złoża geologiczne zasoby bilansowe wynoszą 878 tyś. ton, zasoby przemysłowe 609 tyś. ton, zaś wydobyte zasoby wynoszą 749 tyś. ton;
4. Romanów dz. 61/2, 62/2 – złoża kruszyw naturalnych – piasku, złoża o zasobach rozpoznanych szczegółowo, którego geologiczne zasoby bilansowe wynoszą 367 tyś. ton, zaś wydobyte zasoby wynoszą 34 tyś. ton;
5. Romanów I – złoża kruszyw naturalnych – piasku, złoża o zasobach rozpoznanych szczegółowo, którego geologiczne zasoby bilansowe wynoszą 85 tyś. ton, zaś wydobyte zasoby wynoszą 3 tyś. ton;
6. Romanów V – złoża kruszyw naturalnych – piasku, złoża zagospodarowane, eksploatowane tymczasowo, którego geologiczne zasoby bilansowe wynoszą 159 tyś. ton, zasoby przemysłowe 159 tyś. ton;
7. Romanów VIII – złoża kruszyw naturalnych – piasku, złoża geologiczne zasoby bilansowe wynoszą 248 tyś. ton, zasoby przemysłowe 248 tyś. ton, zaś wydobyte zasoby wynoszą 12 tyś. ton;

8. Romanów XI – złoża kruszyw naturalnych – piasku, złoża geologiczne zasoby bilansowe wynoszą 214 tys. ton, zasoby przemysłowe 214 tys. ton, zaś wydobyte zasoby wynoszą 10 tys. ton;
9. Rzgów – złoża kruszyw naturalnych – piasku, złoża zagospodarowane, eksploatowane tymczasowo, którego geologiczne zasoby bilansowe wynoszą 72 tys. ton.

4.8 Wody powierzchniowe i podziemne

Sieć hydrograficzna gminy Rzgów obejmuje zarówno wody rzeczne jak i postglacjalne. Na terenie gminy występują zlewnie I rzędu zarówno Wisły jak i Odry. Głównym ciekim wodnym przebiegającym przez obszar gminy Rzgów jest rzeka Ner. Na obszarze gminy występuje również kilka czynnych źródeł wypływu wód gruntowych i podziemnych, a także występują wysieki lokalne. Praktycznie cały obszar gminy należy do zlewni rzeki Odry, jedynie kilka cieków bez nazwy obejmują zlewnię rzeki Wolbórki. Rzeka Ner na terenie gminy przepływa przez obszar ok. 11,7 km, a jej średni spadek wynosi 1,03 ‰. Rzeka Ner zasilana jest przez dopływy, w których skład wchodzi: Dopływ spod Wiskitna, Dopływ w Rzgowie, Dopływ z Guzewa, a także inne dopływy bez nazwy.

W części południowo-zachodniej gminy przebieg ma rzeka Dobrzyńka, stanowiąca lewostronny dopływ Neru. Kierunek przepływu cieków na obszarze miasta i gminy Rzgów zgodny jest z nachyleniem terenu. Cieki na obszarze miasta i gminy nie wykształciły wyraźnych dolin, które są płaskie oraz rozległe.

Większość cieków na obszarze gminy została uregulowana. Nieuregulowany pozostaje wyłącznie odcinek Neru pomiędzy stawami rybnymi w Gospodarzu, a granicą Łodzi.

Na obszarze miasta i gminy występują ponadto zbiorniki wodne, zarówno naturalne jak i sztuczne. Zbiorniki pełnią również funkcję rekreacyjne oraz hodowlane. Na obszarze gminy występują również bezodpływowe oczka wodne zlokalizowane w dolinach rzecznych.

Na terenie gminy występują tereny zagrożenia powodziowego związane z przepływem rzeki Ner. Mapy dostępne są na stronie internetowej <http://mapy.isok.gov.pl/imap/>.

Na mapach określono następujące obszary:

- obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat;
- obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat;

- obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat lub na których istnieje prawdopodobieństwo wystąpienia zdarzenia ekstremalnego.

Planując potencjalne przedsięwzięcia należy mieć powyższe na uwadze.

Zasoby wód podziemnych na obszarze gminy są średnie. Zgodnie z regionalizacją hydrogeologiczną B. Paczyńskiego (1995) gmina leży w VII regionie hydrogeologicznym zwanym „Łódzkim”.

Wody podziemne poziomów użytkowych zalegają w utworach czwartorzędowych i kredowych, a także lokalnie w trzeciorzędowych. Zaleganie pierwszego poziomu wodonośnego związane jest morfologią terenu oraz jego budowy geologicznej oraz zróżnicowania litologicznego osadów. Najwyżej zalegające zwierciadła wód występują na głębokości do 2 m p.p.t. Występują zarówno w osadach holocenijskich w obrębie den rzecznych i obszarach dolinnych, ale także w obrębie rozległego terasu nadzalewowego oraz pozostałymi osadami występujący na terenach podmokłych w południowo-zachodniej części gminy.

Usytuowanie najwyższego poziomu wodonośnego uzależnione jest od ukształtowania terenu, w szczególności wzniesień terenu. Najgłębiej tj. do ok. 20 m p.p.t. pierwszy poziom wodonośny zalega na terenach wyniesionych – pagóry morenowe oraz kemy. W obszarze wysoczyzny morenowej znaleźć można soczewki wód. Poziom wód gruntowych w obrębie dolin rzecznych uzależniony jest od stanu wody w rzekach.

Wody podziemne występujące na obszarze gminy o charakterze użytkowym występują w osadach wieku górno kredowego i czwartorzędowego. Scharakteryzować można dwa użytkowe poziomy wodonośne tj. górno kredowy zlokalizowany w ośrodku szczelinowym i szczelinowo-porowym obejmujący głównie wody o napiętym zwierciadle i zmiennym ciśnieniu oraz czwartorzędowy poziom w ośrodku porowym zlokalizowanym w osadach piaszczysto-żwirowych obejmujący dwie warstwy wodonośne: pierwszą stanowiącą wody gruntowe związane z piaskami powierzchniowymi oraz drugą obejmującą wody o napiętym zwierciadle. Można wyróżnić również trzecią warstwę wodonośną obejmującą wody o napiętym zwierciadle występujące na znacznej głębokości tj. ponad 100 m p.p.t.

Poziom czwartorzędowy jest głównym poziomem wodonośnym na obszarze gminy i wykorzystywany jest zarówno jako źródło zaopatrzenia sieci wodociągowej jak i jako zaopatrzenie obiektów usługowych, produkcyjnych, gospodarstw niezwodociągowanych oraz na potrzeby rolnictwa. Wody generalnie są dobrej jakości i wymagają niewielkiego uzdatnienia do celów konsumpcyjnych.

Cały obszar miasta i gminy Rzgów znajduje się w granicach Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 401 Niecka Łódzka. Zbiornik ten ma duże znaczenie w zakresie zaopatrzenia ludności w wodę.

4.9 Formy ochrony przyrody

Na obszarze miasta i gminy Rzgów wśród form ochrony przyrody zgodnie z przepisami ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2016 r., poz. 2134 ze zm.) występują zgodnie z rejestrem form ochrony przyrody prowadzonym przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi następujące pomniki przyrody:

- Dąb szypułkowy o obwodzie na wysokości 1,3 m wynoszącym 320 cm, położony na działce ewid. 360 w miejscowości Gadka Stara;
- Dąb szypułkowy o obwodzie na wysokości 1,3 m wynoszącym 550 cm, położony na działce ewid. 242/4 w miejscowości Gospodarz;
- Dąb szypułkowy o obwodzie na wysokości 1,3 m wynoszącym 350 cm, położony na działce ewid. 242/4 w miejscowości Gospodarz;
- Dąb szypułkowy o obwodzie na wysokości 1,3 m wynoszącym 415 cm, położony na działce ewid. 242/4 w miejscowości Gospodarz;
- Dąb szypułkowy o obwodzie na wysokości 1,3 m wynoszącym 380 cm, położony na działce ewid. 242/4 w miejscowości Gospodarz;
- Dąb szypułkowy o obwodzie na wysokości 1,3 m wynoszącym 405 cm, położony na działce ewid. 242/4 w miejscowości Gospodarz;
- Dąb szypułkowy o obwodzie na wysokości 1,3 m wynoszącym 335 cm, położony na działce ewid. 242/4 w miejscowości Gospodarz;
- Dąb szypułkowy o obwodzie na wysokości 1,3 m wynoszącym 375 cm, położony na działce ewid. 242/8 w miejscowości Gospodarz;
- Dąb szypułkowy o obwodzie na wysokości 1,3 m wynoszącym 345 cm, położony na działce ewid. 242/8 w miejscowości Gospodarz;
- Dąb szypułkowy o obwodzie na wysokości 1,3 m wynoszącym 340 cm, położony na działce ewid. 242/8 w miejscowości Gospodarz;
- Dąb szypułkowy o obwodzie na wysokości 1,3 m wynoszącym 315 cm, położony na działce ewid. 242/8 w miejscowości Gospodarz;
- Klon srebrzysty o obwodzie na wysokości 1,3 m wynoszącym 305 cm, położony na działce ewid. 242/8 w miejscowości Gospodarz;
- Klon srebrzysty o obwodzie na wysokości 1,3 m wynoszącym 325 cm, położony na działce ewid. 242/8 w miejscowości Gospodarz;

- Klon srebrzysty o obwodzie na wysokości 1,3 m wynoszącym 425 cm, położony na działce ewid. 242/8 w miejscowości Gospodarz;
- Klon srebrzysty o obwodzie na wysokości 1,3 m wynoszącym 310 cm, położony na działce ewid. 242/8 w miejscowości Gospodarz;
- Lipa drobnolistna o obwodzie na wysokości 1,3 m wynoszącym 328 cm, położona na działce ewid. 774 w miejscowości Rzgów;
- Buk zwyczajny o obwodzie na wysokości 1,3 m wynoszącym 511 cm, położony na działce ewid. 774 w miejscowości Rzgów.

5. Metoda analizy i oceny zastosowana przy sporządzaniu prognozy

Prognoza oddziaływania na środowisko w odniesieniu do polityk, planów i programów, według zapisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, sporządzana jest, jako jeden z podstawowych dokumentów w ramach procedury postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji planów i programów.

Prognozę sporządzono przy zastosowaniu metod opisowych dotyczących charakterystyki zasobów środowiska poddanych oddziaływaniu oraz analiz opartych na dostępnych danych. Analizie poddano aktualny i prognozowany stan środowiska na terenie miasta i gminy Rzgów oraz proponowane kierunki działań w tym zakresie. Ponadto w prognozie przeanalizowano uwzględnienie w projekcie „Programu ochrony środowiska dla miasta i gminy Rzgów na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024” strategicznych kierunków działań przyjętych w innych dokumentach oraz prognozach oddziaływania na środowisko sporządzonych do tych dokumentów (m.in. Programie ochrony środowiska Województwa Łódzkiego 2016 na lata 2017-2020 z perspektywą do 2024 oraz Programie ochrony środowiska dla powiatu łódzkiego wschodniego na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024).

Wynikające z przeprowadzonej analizy wnioski odniesiono do stanu środowiska w mieście i gminie Rzgów oraz przeanalizowano możliwe skutki środowiskowe realizacji projektu „Programu ochrony środowiska dla miasta i gminy Rzgów na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024”.

6. Określenie, analiza i ocena istniejącego stanu środowiska oraz potencjalnych zmian tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu

Do przeprowadzenia analizy zostały wykorzystane dane przekazane przez Urząd Miejski w Rzgowie oraz zgromadzone przez GUS i WIOŚ, w tym również przygotowane w ostatnich latach opracowania.

– Powietrze atmosferyczne

Stan powietrza atmosferycznego na obszarze miasta i gminy kształtowany jest przede wszystkim przez wpływ obszaru miasta Łodzi oraz całej aglomeracji łódzkiej. Podstawowymi źródłami emisji zanieczyszczeń do powietrza na terenie miasta i gminy Rzgów są:

- paleniska domowe;
- procesy technologiczne;
- transport samochodowy.

Głównym źródłem emisji zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego na obszarze miasta i gminy Rzgów jest emisja niezorganizowana związana z ruchem pojazdów. Zgodnie z danymi WIOŚ w Łodzi przedstawionymi w Raporcie o stanie środowiska w województwie łódzkim w 2015 r. przy trasie S8 rozmieszczono 5 stanowisk pomiarowych. Stężenie średnioroczne SO₂ wyniosło od 4 µg/m³ do 8 µg/m³. Średnioroczne stężenie NO₂ poza zabudową wyniosło 14-17 µg/m³. Na obszarach miejskich wyniosło ok. 22 µg/m³, sięgając maksymalnie przy głównych trasach 34 µg/m³ (Rzgów ul. Tuszyńska 100).

– Hałas

Głównym źródłem hałasu na terenie miasta i gminy Rzgów jest hałas komunikacyjny, w tym najbardziej odczuwalny hałas drogowy powodowany rosnącą ilością samochodów osobowych i wzrostem ilości przejazdów towarowych. Na obszarze miasta i gminy Rzgów nie występują zakłady stanowiące istotne źródło hałasu przemysłowego.

– Elektroenergetyka

Gmina Rzgów zasilana jest w energię elektryczną ze zlokalizowanej na terenie gminy stacji transformatorowo-rozdzielczej 110/15 kV RPZ „Kalinko”. Dostawa i dystrybucja energii elektrycznej z tej stacji odbywa się za pośrednictwem linii napowietrzno-kablowych średniego napięcia - 15 kV powiązanych z lokalnymi stacjami transformatorowo-rozdzielczymi 15/0,4 kV zlokalizowanymi w bezpośrednim sąsiedztwie odbiorców. Indywidualni odbiorcy powiązani są ze stacjami trafo liniami napowietrznymi bądź kablowymi niskiego napięcia 0,4/0,23 kV. Obiekty usługowe i przemysłowe posiadają

stacje własne - abonenckie 15/0,4/0,23 kV. Udział w zasilaniu gminy w energię elektryczną biorą również zewnętrzne stacje. 110/15 kV: RPZ Chojny i RPZ „Brójce” oraz GPZ „Rypułtówice” – 220/110/15 kV. Zasilenie z tych stacji odbywa się siecią dystrybucyjną średniego napięcia – 15 kV. Na całym obszarze gminy sieć elektroenergetyczna jest silnie rozbudowana.

RPZ „Kalinko” powiązany jest liniami 110 kV z:

- GPZ „Rypułtówice” – 220/110/15 kV,
- GPZ „Janów” – 220/110/15 kV.

Ponadto, przez teren gminy przebiegają dwie linie 220 kV krajowego układu sieci elektroenergetycznej przesyłowej:

- LN 220 kV relacji: Janów – Pabianice (Rypułtówice),
- LN 220 kV relacji: Janów – Rogowiec.

– **Gazownictwo**

Na terenie miasta i gminy Rzgów długość łączna sieci gazowej wynosiła na koniec 2015 r., zgodnie z danymi GUS, 82856 m, w tym długość czynnej sieci przemysłowej wynosiła 14437 m. Łącznie na obszarze miasta i gminy w 2015 r. z sieci gazowej korzystało 4163 osoby, a zużycie gazu wyniosło 30315,7 MWh.

– **Stan czystości wód powierzchniowych i podziemnych**

Na podstawie art. 3 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2015 r., poz. 469 ze zm.) wydane zostało rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie przebiegu granic obszarów dorzeczy i regionów wodnych (Dz. U. Nr 126, poz. 878 ze zm.), w którym zlewnie poszczególnych rzek, przyporządkowano regionom wodnym. Obszar miasta i gminy Rzgów położony jest częściowo w regionie wodnym Środkowej Wisły, w obszarze dorzecza Wisły oraz częściowo w regionie wodnym Warty, w obszarze dorzecza Odry. Plan gospodarowania wodami w obszarze dorzecza Odry został określony przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami dorzecza Odry (Dz. U. z 2016 r., poz. 1967). Plan gospodarowania wodami w obszarze dorzecza Wisły został określony przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami dorzecza Wisły (Dz. U. z 2016 r., poz. 1911). Warunki korzystania z wód regionu wodnego Środkowej Wisły zostały określone przepisami Rozporządzenia Nr 5/2015 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie z dnia 3 kwietnia 2015 r. w sprawie warunków korzystania z wód regionu wodnego Środkowej Wisły (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego z 2015 r., poz. 1641 ze zm.). Warunki

korzystania z wód regionu wodnego Warty zostały określone przepisami Rozporządzenia Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Poznaniu z dnia 2 kwietnia 2014 r. w sprawie warunków korzystania z wód regionu wodnego Warty (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego z 2014 r., poz. 1598).

Tabela 1 Jednolite Części Wód Powierzchniowych na obszarze miasta i gminy Rzgów.

Lp.	Europejski kod JCWP	Nazwa JCWP	Typ JCWP	Status JCWP	Ocena stanu	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych	Derogacje
1	RW6000171 83229	Ner do Dobrzyńki	potok nizinny piaszczysty (17)	silnie zmieniona część wód	zły	zagrożona	4(4) - 1
2	RW6000171 832189	Jasień	potok nizinny piaszczysty (17)	silnie zmieniona część wód	zły	zagrożona	4(4) - 1, 4(4) - 2

Tabela 2 Jednolite Części Wód Podziemnych na obszarze miasta i gminy Rzgów.

Lp.	Europejski kod JCWPd	Ocena stanu ilościowego	Ocena stanu chemicznego	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych	Derogacje
1	PLGW600072	dobry	dobry	niezagrożona	brak
2	PLGW200084	dobry	dobry	niezagrożona	brak

– **Gospodarka wodno-ściekowa**

Długość sieci wodociągowej na terenie miasta i gminy Rzgów w 2015 r. wynosiła 96,0 km, w tym na obszarze miejskim 26,1 km, oraz na obszarze wiejskim 69,9 km. W 2015 r. do gospodarstw domowych dostarczono 472,1 dam³ wody. Z sieci wodociągowej na terenie miasta i gminy w 2015 r. korzystało 9935 osób.

Odbiór ścieków na terenie miasta i gminy Rzgów prowadzony jest poprzez system sieci kanalizacji sanitarnej. Na terenie miasta znajduje się system kanalizacji rozdzielczej. Całkowita długość sieci kanalizacyjnej na terenie miasta Rzgów zgodnie z danymi GUS 2015 r. wynosiła 22,8 km, zaś na terenie wiejskim 17,6 km. Siecią kanalizacji w 2015 r. odprowadzono łącznie 145,8 dam³ ścieków. Z sieci kanalizacyjnej na terenie miasta i gminy w 2015 r. korzystało 5848 osób.

Na terenie miasta i gminy Rzgów funkcjonują dwie biologiczne oczyszczalnie ścieków. Przepustowość oczyszczalni ścieków zlokalizowanej na terenie miasta Rzgów wynosi 1500 m³/dobę, a jej RLM 8077, zaś przepustowość oczyszczalni zlokalizowanej na terenie wiejskim wynosi 300 m³/dobę, która jest oczyszczalnią ścieków przemysłowych.

Oczyszczalnia ścieków w Rzgowie odprowadza ścieki oczyszczone do rzeki Ner, zaś oczyszczalnia ścieków w Kalinku odprowadza ścieki do rzeki Dopływ w Rzgowie.

Zgodnie z danymi GUS w 2015 r. z komunalnej oczyszczalni ścieków na terenie miasta korzystało 3000 osób, zaś z oczyszczalni na terenie wiejskim 800 osób. Zgodnie z danymi GUS w 2015 r. z komunalnej oczyszczalni ścieków w Rzgowie odprowadzono po oczyszczeniu łącznie następujące ilości zanieczyszczeń: BZT₅ – 4124 kg; ChZT – 17449 kg; zawiesina ogólna – 5590 kg; azot ogólny – 8361 kg; fosfor ogólny – 506 kg. W związku z funkcjonowaniem oczyszczalni na terenie miasta Rzgów w 2015 r. powstało 118 Mg osadów ściekowych. Gospodarka osadami polegała na ich gospodarowaniu w rolnictwie. Na oczyszczalnię miejską w 2015 r. odprowadzono 156 dam³ ścieków, które poddano oczyszczeniu, zaś na oczyszczalnię wiejską w 2015 r. odprowadzono 98 dam³ ścieków, które poddano oczyszczeniu. Zgodnie z danymi GUS za 2015 r. przepustowość projektowa oczyszczalni wynosi 6600 m³/dobę, zaś RLM 31008. Oczyszczone ścieki odprowadzane są do rzeki Mrożycy. Ponadto na terenie miasta w 2015 r. funkcjonowało 701 zbiorników bezodpływowych na ścieki bytowe.

Zgodnie z danymi GUS za 2015 r. zużycie wody w przemyśle na terenie miasta wyniosło 97 dam³ wód podziemnych.

– **Ryzyko awarii**

Na terenie miasta i gminy Rzgów nie występują zakłady przemysłowe mogące stwarzać ryzyko wystąpienia awarii przemysłowej. Jedynym źródłem ewentualnego ryzyka

są stacje paliw mogące stanowić źródło wycieku do gruntu i wód podziemnych substancjami ropopochodnymi, jednakże w związku z zaostrzeniem przepisów prawa dotyczących zbiorników i stacji paliw ryzyko awarii zostało zmniejszone. Głównym źródłem ryzyka w przedmiocie awarii mogą być zdarzenia komunikacyjne, w przypadku których może dojść do skażenia substancjami niebezpiecznymi.

– **Gospodarka odpadami**

Zgodnie z danymi GUS na obszarze miasta i gminy Rzgów w 2015 r. zebrano łącznie 2479,05 Mg zmieszanych odpadów komunalnych., w tym 1304,68 Mg z gospodarstw domowych.

Odpady komunalne są bardzo zróżnicowane pod względem składu chemicznego i fizycznego. Zależy on głównie od wyposażenia budynków w urządzenia techniczno - sanitarne (głównie sposobu ogrzewania), rodzaju zabudowy, stopy życiowej mieszkańców.

Do najważniejszych cech zmieszanych odpadów komunalnych, które powodują, że są one trudne do zagospodarowania należą:

- zmienność ilościowo-jakościowa odpadów w poszczególnych porach roku,
- obecność odpadów niebezpiecznych np. świetlówki, baterie, leki, farby, środki czystości itp.,
- potencjalne zagrożenie sanitarne związane z obecnością drobnoustrojów chorobotwórczych,
- podatność na procesy gnilne i związane z tym wydzielane odory frakcji organicznej zarówno w miejscu powstawania, gromadzenia jak i przetwarzania odpadów.

Aby wskazać właściwe technologie dla zagospodarowania odpadów komunalnych konieczna jest znajomość ich właściwości, podziału na frakcje i skład morfologiczny. Określenie składu morfologicznego pozwala na ocenę właściwości paliwowych, celowości stosowania odzyskiwania poprzez zbieranie selektywne, czy przydatności do kompostowania. Skład morfologiczny odpadów komunalnych różni się znacząco w zależności od źródła ich powstania. Odpady komunalne charakteryzują się dużą zawartością odpadów kuchennych i ogrodowych. Należy zwrócić uwagę, że na terenach wiejskich bardzo dużą grupę odpadów stanowią popioły z uwagi na wykorzystywanie palenisk domowych do ogrzewania budynków.

Odpady ulegające biodegradacji są to odpady, które ulegają rozkładowi tlenowemu lub beztlenowemu przy udziale mikroorganizmów. W strumieniu odpadów komunalnych do tej grupy należą papier i tektura, odpady zielone z ogrodów i parków, odpady z targowisk i odpady ulegające biodegradacji z gospodarstw domowych.

Zgodnie z planem gospodarki odpadami dla województwa łódzkiego na lata 2016-2022 gmina miejsko-wiejska Rzgów została zaliczona do Regionu III Gospodarki Odpadami. Na obszarze gminy miejsko-wiejskiej Rzgów zlokalizowany jest Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych przy ul. Ogrodowej 115 w Rzgowie. Na terenie gminy funkcjonuje składowisko odpadów komunalnych.

– Sieć drogowa

Przez obszar gminy przebiegają drogi krajowe, wojewódzkie powiatowe oraz gminne. Na terenie miasta i gminy Rzgów zlokalizowana jest m. in. fragment autostrady A1, droga krajowa ekspresowa S8, droga krajowa nr 71 oraz droga krajowa nr S8. W związku z powyższym sieć drogowa na terenie miasta i gminy jest znacznie rozwinięta.

W mieście Rzgów zlokalizowany jest węzeł drogowy Rzgów łączący drogę krajową nr 91 z drogą ekspresową S8 (fragment trasy europejskiej E67). Na wschód od miasta położony jest węzeł z autostradą A1 (fragment trasy europejskiej E75). Ponadto przez obszar gminy przebiegają drogi powiatowe oraz gminne.

W przypadku braku realizacji projektu „Programu ochrony środowiska dla miasta i gminy Rzgów na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024”, przeprowadzona analiza i ocena stanu istniejącego pozwala wykazać, że może nastąpić w dłuższym horyzoncie czasowym pogorszenie stanu środowiska. Brak realizacji założeń tego dokumentu może najprawdopodobniej przyczynić się do utrwalania i występowania negatywnych tendencji w zakresie korzystania ze środowiska. Potencjalne zmiany aktualnego stanu środowiska zależą od:

- czasu,
- nakładów finansowych, jakimi dysponują: budżet państwa, samorząd i podmioty gospodarcze,
- aktywności w pozyskiwaniu środków pozabudżetowych w tym dotacji z UE, przeznaczanych na cele rozwojowe infrastruktury i ochronę środowiska.

Brak realizacji projektu „Programu ochrony środowiska dla miasta i gminy Rzgów na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024” przyczynić się będzie do utrwalania oraz występowania negatywnych tendencji w środowisku, zwłaszcza w zakresie: jakości wód podziemnych i powierzchniowych, terenów pozostających pod presją szkodliwego oddziaływania ruchu komunikacyjnego, zagrożenia dla obszarów objętych ochroną prawną.

Nie bez znaczenia są również oddziaływania inne niż środowiskowe, choć jednak mające wpływ na stan ochrony środowiska w sposób pośredni. Przewiduje się, iż w

przypadku braku realizacji omawianego dokumentu może dojść do następujących skutków:

- niezgodność z przepisami krajowymi i międzynarodowymi,
- konieczność ponoszenia wysokich (i stale wzrastających) opłat za korzystanie ze środowiska,
- uniknięcie zysków możliwych do osiągnięcia w wyniku stosowania nowoczesnych i odnawialnych technologii,
- dalsze pobłażliwe traktowanie obowiązujących przepisów o ochronie środowiska,
- postępujący zanik świadomości ekologicznej społeczeństwa,
- postępujący wzrost powierzchni terenów zdegradowanych,
- pogorszenie się klimatu akustycznego,
- spowolniony proces osiągnięcia dobrego stanu wód, poprzez brak rozbudowy systemów oczyszczania ścieków,
- nieefektywne wykorzystanie zasobów naturalnych z powodu braku zwiększenia efektywności energetycznej.

Istotne skutki negatywne mogą wystąpić również w sferze społecznej i gospodarczej. W ujęciu ogólnym, w przypadku odstąpienia od realizacji projektu „Programu ochrony środowiska dla miasta i gminy Rzgów na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024” nie będzie następowała kompleksowa poprawa jakości życia mieszkańców. Brak realizacji wyznaczonych w programie działań inwestycyjnych, dotyczących budowy infrastruktury, w tym służącej ochronie środowiska może spowodować negatywne skutki dla gospodarki i (pośrednio) środowiska, objawiające się wzrostem bezrobocia, zmniejszeniem liczby miejsc pracy, zanieczyszczeniem wód, gleb i powietrza (systemy ogrzewania i systemy ciepłownicze, niedrożne układy komunikacyjne).

Podsumowując, można stwierdzić, iż pożądanym z punktu widzenia środowiska przyrodniczego i zdrowia ludzi jest doprowadzenie do realizacji zadań zapisanych w projekcie „Programu ochrony środowiska dla miasta i gminy Rzgów na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024”.

7. Określenie, analiza i ocena istniejących problemów ochrony środowiska istotnych z punktu widzenia projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczących obszarów chronionych

Wzrost natężenia ruchu drogowego i dużego udziału pojazdów ciężkich w strukturze ruchu drogowego, a co za tym idzie również wzmożona emisja zanieczyszczeń komunikacyjnych oraz wzrost natężenia hałasu stanowią potencjalne

zagrożenie. Drugi problem stanowi pogorszenie jakości stanu powietrza w obszarach zabudowanych spowodowane emisją powierzchniową pochodzącą z niskich emitorów odprowadzających gazowe produkty spalania z domowych palenisk i lokalnych kotłowni węglowych w sezonie grzewczym.

Kolejny problem stanowi niekorzystny dla środowiska sposób rozwoju budowy sieci kanalizacyjnej w stosunku do wodociągowej, jak również niedostateczna świadomość ekologiczna mieszkańców w tym zakresie stanowi potencjalne zagrożenie dla wód podziemnych i powierzchniowych.

W odniesieniu do potencjalnego zagrożenia dla obszarów chronionych wynikającego z działań w zakresie projektu „Programu ochrony środowiska dla miasta i gminy Rzgów na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024”, należy rozważyć ewentualne konflikty między siecią NATURA 2000 oraz obszarowymi formami ochrony przyrody (rezerваты, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu itp.), a lokalizacją nowych przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Dzięki pełnej informacji o rozmieszczeniu sieci Natura 2000 możliwe jest uniknięcie konfliktów na etapie opracowywania szczegółowej lokalizacji poszczególnych inwestycji w skali regionalnej.

Zaleca się, aby nowoprojektowane przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko, realizowane w ramach projektu programu lokalizowane były poza obszarowymi formami ochrony, w związku, z czym konfliktowe położenie oraz ewentualne negatywne oddziaływanie na obszary podlegające ochronie ze względu na szczególne walory przyrody nie będzie występowało.

Należy podkreślić, że na terenie miasta i gminy Rzgów nie występują obszarowe formy ochrony przyrody, w związku z czym ewentualne negatywne oddziaływanie na te obszary nie będzie występowało.

Do przedsięwzięć realizowanych w ramach Programu ochrony środowiska dla miasta i gminy Rzgów na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024, które mogą ewentualnie negatywnie oddziaływać na środowisko należą przede wszystkim inwestycje w zakresie infrastruktury komunalnej: uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej (przebudowa oczyszczalni ścieków, budowa kanalizacji sanitarnej i deszczowej, przebudowa i rozbudowa sieci wodociągowej wraz ze stacją uzdatniania wody), jak również przebudowa dróg gminnych i powiatowych. Ewentualne oddziaływanie tych inwestycji na środowisko można ograniczyć poprzez prawidłowo sporządzony projekt, uwzględniający potrzeby ochrony środowiska zarówno na etapie budowy jak również eksploatacji.

8. Określenie, analiza i ocena celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym lub krajowym, istotnych z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu

Cele i zadania / kierunki działań określone dla miasta i gminy Rzgów wynikają przede wszystkim z opracowanych i zatwierdzonych dokumentów wyższego szczebla, takich jak:

- Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030,
- Program ochrony środowiska Województwa Łódzkiego 2016 na lata 2017-2020 z perspektywą do 2024,
- Program ochrony środowiska dla powiatu łódzkiego wschodniego na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024.

Program ochrony środowiska dla miasta i gminy Rzgów na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024 oparty więc został o postanowienia wyżej wymienionych dokumentów oraz o postanowienia wynikające z dokumentów strategicznych, koncepcji i innych opracowań lokalnych, z uwzględnieniem wymogów wynikających z obowiązujących przepisów.

Poniżej przedstawiono cele i zadania / kierunki działań dla miasta i gminy Rzgów w odniesieniu do poszczególnych elementów środowiska. Ich realizacja złoży się na wypełnianie zadań określonych w programie ochrony środowiska województwa łódzkiego i programie ochrony środowiska dla powiatu łódzkiego wschodniego oraz innych dokumentów strategicznych, co powinno prowadzić do zrównoważonego rozwoju całego obszaru. Osiągnięcie określonych celów w ramach wyznaczonych kierunków działań, powinno być realizowane za pomocą konkretnych zadań ekologicznych, które określono szczegółowo w harmonogramie realizacyjnym programu ochrony środowiska.

Wiele z zaproponowanych zadań w założeniu powinno być realizowanych właśnie przez Miasto i Gminę Rzgów lub przez jednostki działające na tym terenie oraz w regionie. Urząd Miejski w Rzgowie będzie w nich pełnić funkcje nadzoru działalności, będzie wspierać działalność w charakterze administracyjnym lub będzie to bezpośredni współdział, jedynie w konkretnych zadaniach będzie współfinansować lub finansować założone zadania.

Program ochrony środowiska dla miasta i gminy Rzgów na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024 nawiązuje do dokumentów opracowywanych chociażby przez Ministerstwo Środowiska dotyczących projektu „Opracowanie i wdrożenie Strategicznego Planu Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu –

KLIMADA”. Głównym celem dokumentu jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmian klimatu.

Plan zakłada następujące kierunki działań w odniesieniu do poszczególnych sektorów (z zaznaczeniem uszczegółowienia ich i wdrożenia na poziomie regionalnym i lokalnym):

1. Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego i dobrego stanu środowiska:

- dostosowanie sektora gospodarki wodnej do zmian klimatu,
- dostosowanie sektora energetycznego do zmian klimatu,
- ochrona różnorodności biologicznej i gospodarka leśna w kontekście zmian klimatu,
- adaptacja do zmian klimatu w gospodarce przestrzennej i budownictwie,
- zapewnienie funkcjonowania skutecznego systemu ochrony zdrowia w warunkach zmian klimatu.

2. Skuteczna adaptacja do zmian klimatu na obszarach wiejskich:

- stworzenie lokalnych systemów monitorowania i ostrzegania przed zagrożeniami,
- organizacyjne i techniczne dostosowanie działalności rolniczej i rybackiej do zmian klimatu.

3. Rozwój transportu w warunkach zmian klimatu:

- wypracowywanie standardów konstrukcyjnych uwzględniających zmiany klimatu,
- zarządzanie szlakami komunikacyjnymi w warunkach zmian klimatu.

4. Zapewnienie zrównoważonego rozwoju regionalnego i lokalnego z uwzględnieniem zmian klimatu:

- monitoring stanu środowiska i systemy wczesnego ostrzegania w kontekście zmian klimatu (miasta i obszary wiejskie),
- miejska polityka przestrzenna uwzględniająca zmiany klimatu.

5. Stymulowanie innowacji sprzyjających adaptacji do zmian klimatu:

- promowanie innowacji na poziomie działań organizacyjnych i zarządczych sprzyjających adaptacji do zmian klimatu,
- budowa systemu wsparcia polskich innowacyjnych technologii sprzyjających adaptacji do zmian klimatu.

6. Kształtowanie postaw społecznych sprzyjających adaptacji do zmian klimatu:

- zwiększenie świadomości odnośnie do ryzyk związanych ze zjawiskami ekstremalnymi i metodami ograniczania ich wpływu,
- ochrona grup szczególnie narażonych przed skutkami niekorzystnych zjawisk klimatycznych.

Program ochrony środowiska województwa łódzkiego 2016 na lata 2017-2020 z perspektywą do 2024 jest aktualizacją programu opracowanego w 2012 r. Jest to

dokument strategiczny województwa zbierający wszystkie istotne kwestie związane z ochroną środowiska, opracowany zgodnie z dokumentami sektorowymi oraz dokumentami krajowymi. Dokument opisuje 10 obszarów interwencji, które odpowiadają poszczególnym komponentom środowiska lub obszarom mającym wpływ na stan środowiska. Opis każdego z obszarów składa się z opisu działań realizowanych w latach poprzednich, analizy stanu aktualnego środowiska, identyfikacji problemów jakie występują w danym obszarze, wyznaczeniu celów i działań zmierzających do poprawy stanu danego komponentu. Program ochrony środowiska województwa łódzkiego 2016 zawiera również opis działań z zakresu monitorowania postępu wdrażania tych działań poprzez zestaw odpowiednich wskaźników środowiskowych, czyli wartości określających poprawę lub pogorszenie stanu środowiska. W opisie każdego z obszarów znajdują się również zagadnienia horyzontalne, czyli aspekty które wymagają uwzględnienia w każdym komponencie. Zaliczamy do nich 4 tematy: adaptację do zmian klimatu, nadzwyczajne zagrożenia środowiska, monitoring oraz edukację ekologiczną.

Program ochrony środowiska dla powiatu łódzkiego wschodniego na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024 zawiera diagnozę stanu środowiska na terenie powiatu łódzkiego wschodniego, cele główne do osiągnięcia w perspektywie do 2024 roku, a także szczegółowe zestawienia zadań / kierunków działań do realizacji. Zgodnie z programem osiągnięcie celów głównych będzie możliwe poprzez realizację celów szczegółowych i zadań w obrębie obszarów priorytetowych takich jak:

- gospodarka wodna,
- gospodarka odpadami,
- ochrona gleb,
- ochrona przyrody, krajobrazu i lasów,
- ochrona powietrza atmosferycznego,
- ochrona przed hałasem,
- ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym,
- poważne awarie,
- ochrona zasobów kopalin,
- edukacja ekologiczna,

Przedsięwzięcia zaproponowane w obrębie wymienionych obszarów w przyszłości przyczynią się do poprawy stanu środowiska na terenie powiatu łódzkiego wschodniego. W programie uwzględniono wszystkie aspekty ochrony środowiska i zrównoważonego użytkowania jego zasobów – od edukacji ekologicznej, poprzez ochronę gleb, aż po problematykę bezpieczeństwa ekologicznego.

Regionalny Program Operacyjny Województwa Łódzkiego 2014 – 2020 jest dokumentem o charakterze operacyjnym, określającym główne kierunki rozwoju województwa, zmierzające m.in. do zwiększenia konkurencyjności regionu łódzkiego oraz poprawy jakości życia jego mieszkańców poprzez wykorzystywanie potencjałów endogenicznych regionu i skoncentrowane niwelowanie barier rozwojowych, w oparciu o Strategie Rozwoju Województwa Łódzkiego 2020 i inne dokumenty programowe tj.: Regionalna Strategia Innowacji dla Województwa Łódzkiego LORIS 2030, Plan Przeciwdziałania Depopulacji Województwa Łódzkiego.

Osie priorytetowe:

Oś priorytetowa I – Badania, rozwój i komercjalizacja wiedzy

Oś priorytetowa II – Innowacja i konkurencyjna gospodarka

Oś priorytetowa III – Transport

Oś priorytetowa IV – Gospodarka niskoemisyjna

Oś priorytetowa V – Ochrona środowiska

Oś priorytetowa VI – Rewitalizacja i potencjał endogeniczny regionu

Oś priorytetowa VII – Infrastruktura dla usług społecznych

Oś priorytetowa VIII – Zatrudnienie

Oś priorytetowa IX – Włączenie społeczne

Oś priorytetowa X – Adaptacyjność pracowników i przedsiębiorstw w regionie

Oś priorytetowa XI – Edukacja, Kwalifikacje, Umiejętności

Oś priorytetowa XII – Pomoc techniczna

Zgodnie z art. 14 ust. 1 ustawy Prawo ochrony środowiska polityka ochrony środowiska jest prowadzona na podstawie strategii rozwoju, programów i dokumentów programowych. Przedmiotowe dokumenty to:

Strategia Rozwoju Kraju 2020 – przyjęta uchwałą Rady Ministrów Nr 157 z dnia 25 września 2012 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Kraju 2020 (M. P. z 2012 r., poz. 882) – najważniejszy dokument w perspektywie średniookresowej, określający cele strategiczne rozwoju kraju do 2020 r., kluczowy dla określenia działań rozwojowych, w tym możliwych do sfinansowania w ramach przyszłej perspektywy finansowej UE na lata 2014-2020. Strategia Rozwoju Kraju 2020 oparta jest na scenariuszu stabilnego rozwoju. Pomyślność realizacji wszystkich założonych w tej Strategii celów będzie uzależniona od wielu czynników zarówno wewnętrznych, jak i zewnętrznych, które mogą wpływać na dostępność środków finansowych na jej realizację. Szczególne znaczenie będzie miał rozwój sytuacji w gospodarce światowej, a w szczególności w strefie euro. Fundusze UE mogą stanowić istotne źródło finansowania działań rozwojowych, wymagać jednak będą zaangażowania krajowych środków publicznych.

Zgodnie z dokumentem w najbliższych latach kluczowe będzie pogodzenie konieczności równoważenia finansów publicznych i zwiększania oszczędności, przy jednoczesnej realizacji rozwoju opartego na likwidowaniu największych barier rozwojowych, ale też rozwoju w coraz większym stopniu opartego na edukacji, cyfryzacji i innowacyjności. Szczególnie ważne będzie przeprowadzenie zmian systemowych, kompetencyjnych i instytucjonalnych sprzyjających uwolnieniu potencjałów i rezerw rozwojowych, a także środków finansowych.

ŚSRK wytycza obszary strategiczne, w których koncentrować się będą główne działania oraz określa, jakie interwencje są niezbędne w perspektywie średniookresowej w celu przyspieszenia procesów rozwojowych. ŚSRK stanowi tym samym odniesienie dla nowej generacji dokumentów strategicznych przygotowywanych w Polsce na potrzeby programowania środków Unii Europejskiej na lata 2014-2020. Ma to tym większe znaczenie, że w proponowanym w regulacjach prawnych modelu programowania europejskiej polityki spójności na lata 2014-2020 znacznie zmodyfikowano system programowania; nie występuje w nim dokument krajowy typu Narodowego Planu Rozwoju czy też Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia. ŚSRK tworzy, więc zasadnicze ramy dla interwencji strukturalnej w Polsce, podejmowanej w ramach poszczególnych polityk europejskich w kolejnym okresie programowania 2014-2020. Wzmacnia, zatem znaczenie polityki spójności jako instrumentu realizacji celów narodowych, przy zachowaniu solidarności europejskiej.

Strategia średniookresowa wskazuje działania polegające na usuwaniu barier rozwojowych, swoistych "wąskich gardeł", w tym słabości polskiej gospodarki ujawnionych przez kryzys gospodarczy, jednocześnie koncentrując się na potencjałach społeczno-gospodarczych i przestrzennych, które odpowiednio wzmocnione będą stymulowały rozwój.

Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego 2020 – strategia rozwoju województwa jest najważniejszym dokumentem samorządu województwa określającym wizję rozwoju, cele oraz główne sposoby ich osiągnięcia w kontekście występujących uwarunkowań. W systemie realizacji polityki rozwoju pełni rolę najważniejszego planu działania władz samorządowych.

„Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego na lata 2007 – 2020”, uchwalona przez Sejmik Województwa Łódzkiego w styczniu 2006 roku, zakładała skoncentrowanie działań prorozwojowych w 14 obszarach priorytetowych zgrupowanych w 3 sferach:

- w sferze społecznej: wiedza i kompetencje, jakość życia, polityka społeczna, społeczeństwo obywatelskie,
- w sferze ekonomicznej: dostępność, baza gospodarcza, społeczeństwo informacyjne, obszary wiejskie, rynek pracy, wizerunek,

- w sferze funkcjonalno-przestrzennej: system osadniczy, ład przestrzenny, tożsamość regionalna, ochrona środowiska.

Dzięki wykorzystaniu dostępnych środków finansowych, krajowych, jak i zagranicznych, możliwa była m. in. poprawa sytuacji w zakresie dostępności komunikacyjnej i infrastrukturalnej regionu, rozwój nowoczesnej bazy gospodarczej oraz zwiększenie potencjału do tworzenia, dyfuzji i absorpcji innowacji. Stało się to podstawą budowania sprawnego rynku pracy i przeciwdziałania bezrobociu a także wpłynęło na wzrost konkurencyjności województwa w skali kraju.

Duże znaczenie prorozwojowe odgrywały również główne działania skierowane bezpośrednio do obszarów wiejskich m. in.: poprawa wyposażenia technicznego wsi i gospodarstw rolnych, wspieranie rozwoju produkcji rolnej, przemysłu rolno-spożywczego oraz stymulowanie działalności pozarolniczej i procesów restrukturyzacji obszarów wiejskich. Wpłynęły one na zmniejszenie różnicowań i wyrównywanie szans rozwojowych w województwie a także pozwoliły na efektywne włączenie obszarów wiejskich w procesy rozwoju regionalnego.

Działania podejmowane w sferze społecznej, m. in. w zakresie edukacji, ochrony zdrowia i pomocy społecznej, kultury, sportu, turystyki i rekreacji a także kształtowania społeczeństwa obywatelskiego i wzrostu integracji społecznej, przyczyniły się do podniesienia poziomu wykształcenia mieszkańców województwa, podniesienia poziomu jakości życia oraz zmniejszenia skali wykluczenia społecznego i wzrostu poziomu aktywności społecznej.

W sferze funkcjonalno-przestrzennej realizowano główne działania dotyczące m. in. ochrony środowiska. Odnotowano poprawę sytuacji województwa łódzkiego przede wszystkim w zakresie gospodarki wodno-ściekowej i gospodarki odpadami, co przyczyniło się do poprawy warunków życia mieszkańców regionu.

Strategia Rozwoju Łódzkiego Obszaru Metropolitalnego 2020+ – zgodnie z Koncepcją Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030, opracowanie Strategii Rozwoju ŁOM jest obligatoryjne. W ramach Strategii powinny zostać uwzględnione następujące elementy: 1) cele strategiczne, wyrażające dążenie do nasycenia całego Łódzkiego Obszaru Metropolitalnego funkcjami metropolitalnymi, w tym funkcjami symbolicznymi, odnoszące się do integracji przestrzennej (transport zbiorowy, usługi komunalne i usługi rynku pracy) oraz 2) zakresy tematyczne rozwoju (zintegrowany transport zbiorowy, efektywność energetyczna z uwzględnieniem energooszczędności struktur przestrzennych, rewitalizacja, infrastruktura drogowa i komunalna, zarządzanie zasobami przyrodniczymi i dziedzictwa kulturowego, systemy informacyjne niezbędne do efektywnego zarządzania obszarami funkcjonalnymi oraz inne zakresy dyskutowane

w analizowanych, rządowych dokumentach strategicznych). Zgodnie z Zasadami realizacji Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych, Strategia ZIT ma natomiast charakter bardziej operacyjny. Odnosi się do działań w ramach ściśle określonych zakresów tematycznych (rewitalizacja, transport zbiorowy, ochrona środowiska i efektywność energetyczna, kapitał ludzki i społeczny, funkcje metropolitalne), choć katalog tych zakresów nie ma charakteru zamkniętego. W dokumencie Zasady realizacji Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych w Polsce wskazano również dokładny, obligatoryjny układ przygotowywanej Strategii ZIT. Z tego względu, układ Strategii Rozwoju ŁOM czerpie z obligatoryjnego układu Strategii ZIT. Został jednak uzupełniony o: 1) poszerzoną analizę spójności Strategii Rozwoju ŁOM z dokumentami strategicznymi szczebla europejskiego, krajowego, regionalnego i lokalnego oraz 2) definicje misji, wizji i celów strategicznych rozwoju ŁOM.

Strategia Rozwoju Powiatu Łódzkiego Wschodniego na lata 2015 – 2022 jako najważniejsze narzędzie planowania, określa wizję i misję rozwoju Powiatu, cele strategiczne i operacyjne oraz zadania, będące sposobami realizacji tych celów. Jest strategicznym planem działania powiatowych władz samorządowych – konkretnym narzędziem w służbie publicznej. Strategia pełni także rolę kierunkową dla samorządów gminnych, środowisk z obszaru biznesu i otoczenia, organizacji pozarządowych i innych organizacji i działaczy społecznych, jak również dla wszystkich mieszkańców Powiatu. Stanowi kompendium wiedzy o Powiecie dzięki dogłębnej diagnozie przeprowadzonej na etapie tworzenia tego dokumentu i może dodatkowo spełniać funkcję informacyjną i promocyjną.

Cele ochrony środowiska zawarte w dokumentach strategicznych wyższego szczebla zostały bezpośrednio, bądź pośrednio ujęte w Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Łódzkiego Wschodniego na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024. Cele strategiczne określone na szczeblu międzynarodowym, krajowym, regionalnym lub lokalnym to cele ogólne, teoretyczne, a w projekcie programu zostały one częściowo praktycznie dostosowane do lokalnej skali analizowanego dokumentu, do skali powiatu. W kierunkach rozwoju i planowanych działaniach, nawiązując pośrednio do celów wyższego szczebla, starano się wyznaczyć konkretne przedsięwzięcia i inwestycje lub działania.

Zrównoważony rozwój, zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska, to *taki rozwój społeczno - gospodarczy, w którym następuje proces integrowania działań politycznych, gospodarczych i społecznych, z zachowaniem równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych, w celu zagwarantowania możliwości zaspokajania podstawowych potrzeb poszczególnych społeczności lub obywateli zarówno współczesnego pokolenia, jak i przyszłych pokoleń.* Definicja ta wskazuje, iż środowisko

przyrodnicze pełni ważną rolę w postępie społeczno - gospodarczym państw, dlatego przy planowaniu celów i kierunków rozwoju, w tym celów polityki ochrony środowiska należy wziąć pod uwagę zasady gospodarowania zasobami środowiska przyrodniczego określone w dokumentach strategicznych wyższego szczebla.

9. Określenie, analiza i ocena przewidywanych znaczących oddziaływań na środowisko

Program ochrony środowiska dla miasta i gminy Rzgów na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024 jest dokumentem zawierającym opis zamierzeń mających na celu poprawę sytuacji w środowisku. Należy, zatem podkreślić, że ocena ma za zadanie przeanalizowanie ryzyka związanego z niewypełnieniem zaplanowanych zadań oraz wskazanie zagrożeń wynikających z niekorzystnego przebiegu realizacji zadań.

Ponadto należy podkreślić, że w przypadku przedmiotowego dokumentu, jakim jest program ochrony środowiska, jedynie część zadań ma charakter inwestycyjny. Żadne z zadań nie jest definiowane szczegółowo, co do zakresu i skali danego przedsięwzięcia, które pozwalałoby na prawidłową identyfikację oddziaływań, dlatego określenie zmian stanu środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem w odniesieniu do zadań zaplanowanych w programie przy braku informacji o sposobie realizacji poszczególnych przedsięwzięć jest bardzo trudne. Z uwagi na fakt, że większość zamierzeń inwestycyjnych wymagać będzie przeprowadzenia postępowań w sprawie oceny oddziaływania na środowisko w odniesieniu do konkretnych warunków środowiskowych przyjęto, że na tym etapie wystarczające będzie typowych oddziaływań i potencjalnych skutków.

Do przedsięwzięć realizowanych w ramach Programu ochrony środowiska dla miasta i gminy Rzgów na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024, które mogą ewentualnie negatywnie oddziaływać na środowisko należą przede wszystkim inwestycje w zakresie infrastruktury komunalnej: uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej (przebudowa oczyszczalni ścieków, budowa kanalizacji sanitarnej i deszczowej, przebudowa i rozbudowa sieci wodociągowej wraz ze stacją uzdatniania wody), jak również przebudowa dróg gminnych i powiatowych.

W zakresie poprawy stanu jakości powietrza należy dążyć do ograniczania emisji zanieczyszczeń do atmosfery m.in. poprzez eliminację wykorzystania paliw

konwencjonalnych w kotłowniach lokalnych i gospodarstwach domowych. Działania takie pozwolą na eliminację zagrożenia zdrowia ludzi i ograniczą niszczenie fasad budynków.

Działania związane z edukacją ekologiczną i zwiększeniem dostępu do informacji o środowisku mają pośrednio pozytywny wpływ na środowisko, ponieważ kształtowanie postaw proekologicznych odgrywa znaczącą rolę w ramach zapobiegania degradacji środowiska oraz ochrony przyrody.

Przedsięwzięcia wyznaczone do realizacji służą osiągnięciu wytyczonych celów. Podczas wykonywania prac realizacyjnych wystąpią oddziaływania na środowisko o charakterze lokalnym, krótkotrwałym lub chwilowym i mało znaczącym, które nie wywołają pogorszenia się stanu środowiska. Zadania przewidziane do realizacji ani ich skutki nie będą wykraczały swoim zasięgiem poza teren miast i gminy Rzgów gdzie będą realizowane.

Etap realizacji inwestycji związany jest głównie z intensyfikacją oddziaływania zaplanowanych przedsięwzięć na środowisko. Dotyczy to przede wszystkim inwestycji budowlanych, rozbudowy lub termomodernizacji budynków. Oddziaływania te są krótkotrwałe i występują na ściśle określonym obszarze, tam gdzie dana inwestycja ma być realizowana. Oddziaływania na tym etapie związane są głównie z przeprowadzaniem prac z wykorzystaniem ciężkiego sprzętu, jak i specjalistycznych maszyn.

Wpływ na środowisko na etapie budowy będą miały:

- emisja zanieczyszczeń pochodzących ze spalania paliwa w silnikach spalinowych pojazdów mechanicznych używanych w trakcie prac budowlanych,
- hałas spowodowany pracą sprzętu mechanicznego,
- odpady powstające w czasie wykonywania robót ziemnych, budowlanych oraz remontowych.

▪ **Wpływ na zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego**

Ogólne ustalenia Programu ochrony środowiska dla miasta i gminy Rzgów na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024 wskazują, że jego realizacja nie powinna wpłynąć na pogorszenie stanu zanieczyszczenia powietrza miasta i gminy Rzgów. Ograniczając emisję zanieczyszczeń, także niską, która jest najważniejszym problemem, spowoduje się również zmniejszenie emisji zanieczyszczeń w ramach oddziaływania ponadlokalnego. Planowane działania zmierzające do zmniejszenia niskiej emisji i jej uciążliwości będą zdecydowanie pozytywnie oddziaływać na poszczególne komponenty środowiska. Emisja z obszarów zabudowanych może negatywnie wpływać na zdrowie mieszkańców w przypadku, kiedy istniejąca zabudowa stwarza niekorzystne warunki pod względem warunków przewietrzania. Ważne jest, zatem planowanie nowej zabudowy pod

kątem zapewnienia odpowiednich warunków sanitarnych, co powinno mieć odzwierciedlenie w poszczególnych miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Biorąc pod uwagę, że komunikacja także stanowi źródło zanieczyszczeń na terenie miasta i gminy Rzgów, konieczne jest podjęcie działań w zakresie reorganizacji i upłynnienia ruchu samochodowego. Inwestycje z zakresu przebudowy dróg także mogą wymagać przeprowadzenia osobnej oceny oddziaływania na środowisko. Należy wtedy przy ocenie oddziaływania ciągów komunikacyjnych na środowisko, przede wszystkim przeanalizować ich wpływ na zdrowie ludzi oraz zabudowę mieszkaniową pod kątem emisji zanieczyszczeń oraz hałasu.

Oddziaływanie na powietrze atmosferyczne będzie występowało w trakcie większości prac zaplanowanych do realizacji. Spowodowane będzie ono dodatkową emisją spalin pochodzących z samochodów oraz maszyn używanych do prac, jak również emisją pyłów i gazów powstających w trakcie prac malarskich, spawalniczych oraz remontowych.

Prognozowane oddziaływania wdrożenia ustaleń projektowanego dokumentu są jednoznacznie pozytywne i obejmują:

- na poziomie lokalnym – poprawę jakości powietrza do oddychania,
- na poziomie ponadlokalnym – korzyści wynikające z ograniczenia zużycia energii i wykorzystania lepszych nośników, co przekłada się na mniejszą emisję zanieczyszczeń oraz gazów cieplarnianych w miejscach jej wytwarzania.

▪ **Wpływ na środowisko wodne**

Zasoby wodne są cennym zasobem przyrodniczym, a jednocześnie są narażone na degradację ze względu na zanieczyszczenia oraz wyczerpywanie się tych zasobów. Zapisy programu, wykluczają możliwość wzrostu zagrożenia dla wód i ziemi, powodowanego budową sieci kanalizacyjnej i przebudowy oczyszczalni ścieków. Przewiduje się, że ich realizacja powinna spowodować uzyskanie oczekiwanych standardów ilości i jakości wód powierzchniowych i podziemnych obszaru.

Zaplanowane w projektowanym dokumencie inwestycje w zakresie rozwoju sieci infrastruktury wodno-kanalizacyjnej powinny poprawić jakość pobieranych wód i utrzymać wysoki stopień oczyszczania ścieków na terenie miasta i gminy Rzgów, a tym samym także zmniejszyć emisję zanieczyszczeń wynikającą z funkcjonowania sieci.

Z dobrą jakością pobieranej wody łączy się rozbudowa sieci kanalizacyjnej, ponieważ od jakości oczyszczonych ścieków wprowadzanych do środowiska zależy jakość wód podziemnych, a tym samym jakość ujmowanych wód dla ludności.

Cele oraz działania zapisane w programie ochrony środowiska w zakresie ochrony wód będą pozytywnie oddziaływać na środowisko.

Na etapie realizacji ustaleń projektu dokumentu dochodziło będzie do wytwarzania ścieków, co związane będzie z bytowaniem pracowników zatrudnionych do prac budowlanych. Ścieki gromadzone będą w przenośnych sanitariatach, a następnie wyważone będą do oczyszczalni ścieków. Zagrożeniem dla jakości wód na etapie realizacji będą także sytuacje awaryjne polegające na wycieku płynów eksploatacyjnych ze stosowanych maszyn budowlanych oraz pojazdów. Zgodnie z przepisami szczegółowymi stosowane będą tylko sprawnie techniczne maszyny i pojazdy. Zaplecze budowy usytuowane zostanie na utwardzonym terenie i wyposażone zostanie w sorbenty umożliwiające neutralizację ewentualnych wycieków. Zidentyfikowane rodzaje oddziaływań na wody powierzchniowe i podziemne będą miały przede wszystkim charakter oddziaływań pośrednich. Dzięki zastosowaniu odpowiednich rozwiązań oraz pod warunkiem przestrzegania przepisów szczegółowych, realizacja ustaleń projektu zmiany Planu nie będzie w sposób znacząco negatywny wpływać na stan wód powierzchniowych i podziemnych.

Przewiduje się, że realizacja zapisów przedmiotowego dokumentu nie powinna spowodować negatywnego oddziaływania na JCWP oraz JCWPd. Na etapie realizacji poszczególnych zamierzeń inwestycyjnych mogą wystąpić oddziaływać w następującym zakresie:

- naruszenie powierzchni ziemi,
- wytwarzanie odpadów budowlanych oraz powstawanie nieużytecznych mas ziemnych,
- emisja spalin i hałasu z maszyn budowlanych.

▪ **Wpływ na ludzi**

Realizacja działań zawartych w analizowanym dokumencie będzie wpływać zarówno na zdrowie jak i jakość życia mieszkańców miasta i gminy Rzgów. Oddziaływanie to będzie miało charakter materialny i pozamaterialny. Im większe jest oddziaływanie na środowisko, tym większy jest wpływ na warunki, w jakich żyje człowiek. Szczególnie istotny z punktu widzenia organizmu człowieka jest stan wdychanego powietrza oraz użytkowanej wody. Szkodliwe zmiany w tych komponentach (ich jakości) powodują u ludzi choroby i zaburzenia funkcjonowania organizmów. Wpływ negatywnych czynników środowiskowych na zdrowie ludzi jest uzależnione indywidualnie od ich odporności - często jego skutki ujawniają się dopiero po kilku lub kilkunastu latach. Realizacja zadań / kierunków działań zawartych w Programie ochrony środowiska dla miasta i gminy Rzgów na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024 przyczyni się głównie do poprawy

jakości życia ludzi. Będzie to efektem przede wszystkim polepszenia jakości powietrza. Na komfort mieszkańców powiatu wpłynie też przebudowa sieci drogowej, która przełoży się na poprawę przepustowości dróg, a co za tym idzie skrócenie czasu podróży i rozładowanie emisji równomiernie wzdłuż ciągów komunikacyjnych. Realizacja zadań z zakresu ograniczania niskiej emisji i zużycia energii (np. poprzez termomodernizację), oprócz poprawy stanu jakości środowiska, w dłuższej perspektywie przyczyni się do uzyskania oszczędności w postaci mniejszych rachunków za energię.

Negatywnie oddziaływanie na ludzi może być związane z działaniami przeprowadzanymi w fazie realizacji inwestycji, mające charakter krótkotrwały, np. prace związane z budową lub remontem obiektów oraz z przebudową infrastruktury transportowej. Podczas przebudowy sieci komunikacyjnej mogą wystąpić zagrożenia dla ruchu pieszego i samochodowego oraz negatywny wpływ na komfort podróży mieszkańców na skutek zmiany organizacji ruchu. Dodatkowo emisja spalin z maszyn oraz unoszenie się pyłu wpłynie niekorzystnie na jakość powietrza wdychanego przez ludzi. Z pracami budowlanymi często też związana jest emisja hałasu, który przyczynia się do pogorszenia komfortu mieszkańców blisko położonych budynków, powodując m. in. ich stres i pogorszenie samopoczucia. Oddziaływanie to ma jednak charakter krótkotrwały. Z negatywnym oddziaływaniem na ludzi związana jest też późniejsza eksploatacja dróg – liniowe źródła hałasu i zanieczyszczeń powietrza, które będzie oddziaływać w sposób długotrwały.

Aby ograniczyć oddziaływanie wyżej opisanych elementów inwestycji na ludzi, należy wziąć pod uwagę odpowiednie prowadzenie robót budowlanych o możliwie najmniejszej emisji hałasu i zanieczyszczeń. W celu ograniczenia emisji hałasu mogącej mieć miejsce w trakcie eksploatacji dróg, należy zastosować nawierzchnie tłumiące hałas lub też ewentualnie ekrany akustyczne. Powinno się także stosować wysokosprawne urządzenia do oczyszczania gazów odlotowych w celu minimalizacji emisji zanieczyszczeń do powietrza. Ciągła edukacja społeczeństwa prowadzona w ramach wszelkich kampanii i szkoleń uwrażliwi społeczeństwo na kwestie środowiskowe.

▪ **Wpływ na powierzchnię ziemi**

Największa ingerencja w strukturę ukształtowania terenu następować będzie podczas prac budowlanych związanych z powstawaniem nowych obiektów, infrastruktury technicznej oraz sieci komunikacyjnej. Tego typu zmiany są związane z realizacją każdego rodzaju inwestycji budowlanych, uznaje się je więc za nieuniknione w procesie zagospodarowania i postępującej urbanizacji. Negatywne oddziaływanie na powierzchnię ziemi będzie zatem miało miejsce w krótkim okresie czasu.

▪ **Wpływ na zwierzęta**

Pozytywne oddziaływanie na populację zwierząt będą miały realizacje działań, które przyczynią się do ograniczenia zanieczyszczeń dostających się do wód i gleb. Do polepszenia warunków życia i rozwoju zwierząt przyczyni się też poprawa jakości powietrza, na którą ukierunkowana jest część działań zawartych w Programie ochrony środowiska dla miasta i gminy Rzgów na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024. Podwyższanie świadomości ekologicznej mieszkańców miasta i gminy Rzgów (jeśli nauki obejmą zagadnienia typowo przyrodnicze), również przyniesie korzystne efekty dla świata zwierząt, gdyż może się zwiększyć poczucie odpowiedzialności obywateli za stan środowiska naturalnego, które ich otacza.

Negatywna w skutkach dla zwierząt będzie przede wszystkim realizacja inwestycji z zakresu rozwoju infrastruktury transportowej. Może się ona przyczynić do fragmentacji i niszczenia siedlisk, ograniczenia źródeł pokarmu oraz płoszenia zwierząt, a także do izolacji pojedynczych osobników, które będą się bały przekroczyć jezdnię. Ruch samochodowy przyczyni się też do zwiększenia liczby potrąconych zwierząt. Kolejnym negatywnym, ale krótkotrwałym oddziaływaniem na zwierzęta będzie realizacja działań polegających na budowie lub modernizacji budynków, która przede wszystkim będzie polegała na płoszeniu zwierząt i zaburzaniu tras przelotów ptaków oraz ewentualnym niszczeniu ich gniazd w budynkach poddawanych remontowi. Istotnym jest, aby przed rozpoczęciem prac wykonać inwentaryzację przyrodniczą w takich obiektach. Proponowane jest także utworzenie siedlisk zastępczych (np. skrzynek dla nietoperzy, albo budek lęgowych) na czas prac remontowo-budowlanych. Należy też wziąć pod uwagę dobór odpowiedniego rodzaju oświetlenia drogowego, który odstraszy nietoperze.

▪ **Wpływ na rośliny**

Pozytywne oddziaływanie na rośliny będą miały realizacje działań, które przyczynią się do ograniczenia zanieczyszczeń dostających się do wód i gleb. Także poprawa powietrza, będąca skutkiem wszystkich działań z zakresu ograniczania niskiej emisji, emisji z transportu samochodowego i zużycia energii, przyczyni się do poprawy warunków bytowych roślin. Podwyższanie świadomości ekologicznej mieszkańców miasta i gminy Rzgów również może przynieść korzystne efekty dla świata roślin, gdyż może się zwiększyć poczucie odpowiedzialności obywateli za stan otaczającego ich środowiska naturalnego.

Realizacja wielu działań zawartych w programie, takich jak remont, modernizacja lub budowa nowych budynków niestety wiąże się z negatywnym oddziaływaniem na roślinność, ponieważ występuje ona na terenach odkrytych i nie da się wykonać inwestycji

infrastrukturalnych bez ingerencji w nią. W trakcie prac budowlanych następuje usuwanie roślinności z miejsc budowy, wycinka drzew, krzewów, co powoduje fragmentację lub niszczenie siedlisk przyrodniczych. Występuje też wykonywanie odwodnień, które wpływają na stosunki wodne, co może niekorzystnie działać na rośliny i siedliska zależne od wód. W trakcie eksploatacji dróg, wzdłuż tras rozprzestrzeniają się obce ekologicznie i geograficznie gatunki roślin, które mogą wypierać gatunki rodzime.

Aby zmniejszyć oddziaływanie na środowisko realizacji działań zawartych w programie, należy ustrzec się od degradacji siedliska oraz cennych gatunków roślin. Aby zminimalizować oddziaływania na rośliny należy maksymalnie ograniczyć wycinkę drzew i krzewów, zapewnić stosunki wodne i ciągi ekologiczne na podobnym poziomie jak dotychczasowy, a w razie zniszczenia siedlisk lub wycinki drzew – wykonać ponowne nasadzenia i odtworzenie siedlisk. Zalecenia te należy uwzględnić także przy budowie innych obiektów.

▪ **Wpływ na klimat**

W szerszej skali realizacja ustaleń programu nie będzie miała wpływu na klimat oraz na znaczące zmiany występujących obecnie topoklimatów. Natomiast na pewno zmianie ulegnie mikroklimat terenów na których będzie powstawała nowa zabudowa. Ze względu na skalę przedsięwzięć, będzie to oddziaływanie właściwie pomijalne. W programie ochrony środowiska wprowadzono rozwiązanie, które będzie pozytywnie wpływało na klimat oraz na poprawę jakości powietrza atmosferycznego. Program proponuje zadania związane z termomodernizacją budynków użyteczności publicznej. Zadania te przyczynią się do poprawy jakości powietrza atmosferycznego oraz ograniczenia spalania paliw kopalnych i emisji CO₂.

▪ **Wpływ na zabytki**

Wszystkie działania zmierzające do poprawy jakości powietrza atmosferycznego przyczynią się do pozytywnego oddziaływania na zabytki, ze względu na ograniczenie emisji szkodliwych związków (np. dwutlenku siarki) do atmosfery, które niszczą elewację budynków i innych obiektów. Oddziaływanie negatywne na zabytki mogą wyrzucić prace budowlane, takie jak rozbudowa lub budowa infrastruktury komunalnej, jeśli będą przebiegać przez tereny tych obiektów. Na zabytki negatywne oddziaływanie mają także drgania wynikające z prac budowlanych i użycia ciężkiego sprzętu, a także unoszenie się wtedy pyłu, który zanieczyszcza elewacje budynków.

▪ **Wpływ na dobra materialne**

Program ochrony środowiska dla miasta i gminy Rzgów na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024 nie zawiera specjalnych, osobnych zapisów dotyczących ochrony dziedzictwa materialnego (do tego celu służą osobne opracowania, jak na przykład Program Ochrony Zabytków, Program Rewitalizacji). Działania mające na celu poprawę stanu ogólnego środowiska wpłyną jednak pośrednio także na stan dóbr materialnych.

Poprawa stanu powietrza atmosferycznego, ograniczenie niskiej emisji będzie oczyszczać powietrze i opady atmosferycznego z zanieczyszczeń, co będzie pozytywnie wpływać na tkankę zabudowy.

Także zainwestowanie w infrastrukturę techniczną powinno skutkować podwyższeniem standardów mieszkaniowych.

Działania związane z pracami budowlanymi czy też remontowymi na obiektach traktowanych jako dobra materialne, np. termomodernizacja budynków, również wpłyną pozytywnie na strukturę zabudowy oraz poprawią wygląd estetyczny jednostki.

Ustalenia projektu dokumentu wpłyną więc neutralnie lub korzystnie na dobra materialne.

▪ **Wpływ na krajobraz**

Pozytywnym oddziaływaniem na krajobraz obszarów zabudowanych będzie termomodernizacja budynków i budowa nowych obiektów. Podczas projektowania inwestycji realizujących zadania zawarte w programie ochrony środowiska, należy uwzględnić konieczność wkomponowania planowanych obiektów w krajobraz. Należy również pamiętać o tym, aby nie zaburzyć obecnego krajobrazu. Prace budowlane/remontowe, poprzez emisję drgań, czy pyłów, mogą zagrozić trwałości konstrukcyjnej tych budynków oraz zanieczyścić ich elewację. Działania, które przyczyniają się do redukcji emisji zanieczyszczeń do powietrza pośrednio wpłyną na wygląd zabytkowych obiektów w sposób pozytywny.

Ponadto prawidłowy projekt, uwzględniający potrzeby ochrony środowiska zarówno na etapie budowy, jak i w fazie eksploatacji inwestycji, pozwoli także ograniczyć te oddziaływania.

Do ogólnych działań ograniczających potencjalnie negatywne oddziaływanie należą:

- w czasie realizacji inwestycji prawidłowe zabezpieczenie techniczne sprzętu i placu budowy;

- zapobieganie powstawaniu oraz niewłaściwemu postępowaniu z powstałymi odpadami w trakcie prowadzenia prac inwestycyjnych oraz w fazie eksploatacji;
- zapobieganie zwiększonej emisji hałasu w związku z prowadzeniem prac – korzystanie z nowoczesnych maszyn w dobrym stanie technicznym, ograniczenie działań do pory dziennej;
- stosowanie odpowiednich technologii, materiałów i rozwiązań konstrukcyjnych;
- dostosowanie terminów prac do terminów rozrodu zwierząt, wegetacji, okresów lęgowych,
- maskowanie elementów dysharmonijnych dla krajobrazu.

Podsumowując można stwierdzić, że zaniechanie realizacji zaplanowanych zadań może prowadzić do pogorszenia stanu środowiska i jakości życia mieszkańców miasta i gminy Rzgów.

10. Rozwiązania chroniące środowisko

Do przedsięwzięć realizowanych w ramach Programu ochrony środowiska dla miasta i gminy Rzgów na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024, które mogą ewentualnie negatywnie oddziaływać na środowisko należą przede wszystkim inwestycje w zakresie infrastruktury komunalnej: uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej (przebudowa oczyszczalni ścieków, budowa kanalizacji sanitarnej i deszczowej, przebudowa i rozbudowa sieci wodociągowej wraz ze stacją uzdatniania wody), jak również przebudowa dróg gminnych i powiatowych. Ewentualne negatywne oddziaływanie tych inwestycji na środowisko można ograniczyć poprzez prawidłowo sporządzony projekt, uwzględniający potrzeby ochrony środowiska zarówno na etapie budowy jak również eksploatacji.

Do działań ograniczających oddziaływanie można zaliczyć chociażby stosowanie odpowiednich technologii, materiałów i rozwiązań konstrukcyjnych, jak również odpowiednie zabezpieczenie techniczne sprzętu i placu budowy. W przypadku realizacji nowych inwestycji należy unikać barier dla funkcjonowania przyrody jak również ograniczać presję na tereny wrażliwe. Z uwagi na nieodwracalny charakter przekształceń środowiska należy dokładnie rozważyć lokalizację inwestycji oraz zastosować rozwiązania techniczne przyjazne dla środowiska.

Ponadto zgodnie z obowiązującymi przepisami, każda instalacja spełniać musi określone wymagania w stosunku do środowiska, co wyznacza standardy budowlane i konstrukcyjne.

Przez kompensację przyrodniczą rozumie się zespół działań obejmujących w szczególności roboty budowlane, roboty ziemne, rekultywację gleby, zalesienie,

zadrzewienia lub tworzenie skupień roślinności prowadzących do przywrócenia równowagi przyrodniczej na danym terenie, wyrównanie szkód dokonanych w środowisku przez realizację przedsięwzięcia i zachowanie walorów krajobrazowych. Warianty kompensacji przyrodniczej powinny być określone w ramach wydawanych decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla poszczególnych przedsięwzięć. Zgodnie z art. 71 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016 r. poz. 353 ze zm.) decyzje te określają środowiskowe uwarunkowania realizacji przedsięwzięć, a w szczególności warunki wykorzystywania terenu w fazie realizacji i eksploatacji lub użytkowania przedsięwzięcia, ze szczególnym uwzględnieniem konieczności ochrony cennych wartości przyrodniczych, zasobów naturalnych i zabytków oraz ograniczenia negatywnych oddziaływań dla terenów sąsiednich a także w przypadku, gdy z oceny przedsięwzięcia na środowisko wynika potrzeba wykonania kompensacji przyrodniczej – stwierdza konieczność jej wykonania. Skala wykonanych działań kompensacyjnych zależy od rodzaju wykonanych prac i skali ingerencji w środowisko.

Innym szczególnym przypadkiem kompensacji przyrodniczej, przewidywanym w prawie polskim, jest postępowanie kompensacyjne realizowane w przypadku, gdy przedsięwzięcie, wymagające wydania pozwolenia na wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza, ma powstać na obszarze, na którym zostały przekroczone standardy, jakości powietrza. Obligatoryjnym warunkiem wydania takiego pozwolenia jest zapewnienie odpowiedniej redukcji ilości wprowadzanych do powietrza gazów lub pyłów powodujących naruszenia tych standardów, wprowadzanych przez inne instalacje zlokalizowane na tym obszarze. Zgodnie z art. 225 ustawy Prawo Ochrony Środowiska (Dz. U. z 2016 r., poz. 672 ze zm.) *na obszarze, na którym zostały przekroczone standardy jakości powietrza, wyznaczonym w ocenie poziomów substancji w powietrzu, o której mowa w art. 89, przeprowadzonej przez wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska, wydanie pozwolenia na wprowadzanie do powietrza substancji, dla której standard jakości powietrza został przekroczony, z nowo budowanej instalacji lub zmienianej w sposób istotny, jest możliwe, jeżeli zostanie zapewniona odpowiednia redukcja ilości tej substancji wprowadzanej do powietrza z innych instalacji usytuowanych na obszarze gminy, w której planowana jest budowa nowej instalacji lub dokonanie istotnej zmiany instalacji. Redukcja ilości substancji, może obejmować redukcję ilości substancji wprowadzanej do powietrza z instalacji spalania paliw stałych eksploatowanych w ramach zwykłego korzystania ze środowiska przez osoby fizyczne niebędące przedsiębiorcami, usytuowanych na obszarze gminy, w której planowana jest budowa nowej instalacji lub dokonanie istotnej zmiany*

instalacji, poprzez sfinansowanie przez podmiot planujący budowę nowej instalacji lub istotną zmianę instalacji, trwałej likwidacji instalacji spalania paliw stałych eksploatowanych w ramach zwykłego korzystania ze środowiska przez osoby fizyczne niebędące przedsiębiorcami. Redukcja ilości substancji, powinna być o co najmniej 30% większa niż ilość substancji dopuszczona do wprowadzania do powietrza z nowo zbudowanej instalacji lub z instalacji zmienionej w sposób istotny. Pozwolenia na wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza wydane dla innych instalacji objętych postępowaniem kompensacyjnym zostają cofnięte lub ograniczone bez odszkodowania w zakresie, na jaki uczestnicy postępowania wyrazili zgodę. Pozwolenie na wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza wydane w wyniku postępowania kompensacyjnego traci ważność, jeżeli nie stanie się ono wykonalne w ciągu dwóch lat od jego wydania.

Działania zbliżone do działań kompensacyjnych wykonuje się także, gdy:

- stwierdzona zostanie szkoda w środowisku (w rozumieniu ustawy o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie z dnia 13 kwietnia 2007 (Dz. U. z 2014 r., poz. 1789 ze zm.)) i wydana zostanie decyzja o konieczności przywrócenia stanu środowiska,
- istnieje zagrożenie dla populacji gatunku chronionego (kiedy np. przenosimy populację gatunku zagrożoną przez inwestycję – w chwili obecnej najczęściej dotyczy to roślin i płazów).

Należy pamiętać, że naruszenie stanu siedliska gatunku rośliny lub zwierzęcia chronionego w Europie (Załącznik IV Dyrektywy Siedliskowej) także jest naruszeniem samej Dyrektywy – potrzeba ich ochrony oraz prowadzenia działań kompensacyjnych wynika, więc nie tylko z prawa krajowego, ale także wspólnotowego.

11. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru, w tym także wskazanie napotkanych trudności wynikających z niedostatku techniki lub luk we współczesnej wiedzy

Prognoza oddziaływania na środowisko do projektu Programu ochrony środowiska dla miasta i gminy Rzgów na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024 jest dokumentem wspomagającym ten program, gdyż wskazuje na ewentualne zagrożenia związane z brakiem jego realizacji lub niepełną realizacją. W przypadku opracowywania Programu ochrony środowiska dla miasta i gminy Rzgów na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024 różne warianty kierunków działań i założonych celów ustanawia się na etapie tworzenia dokumentu, kiedy to w porozumieniu z władzami gminy dochodzi się do konsensusu w zakresie planowanego systemu ochrony środowiska oraz zadań.

Powszechnym kryterium wyboru oprócz efektów ekologicznych są względy finansowe. Ważne jest, zatem zgodnie z założeniami zrównoważonego rozwoju, znalezienie takiego rozwiązania, by przy określonych środkach finansowych uzyskać optymalny efekt ekologiczny. Zaproponowane w projekcie dokumentu działania i zadania zmierzają właśnie do poprawy środowiska i zdrowia mieszkańców miasta i gminy Rzgów oraz stanowią rozwiązania optymalne. Miasto i Gmina Rzgów, kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju, dokonało wyboru takich założeń, które umożliwią kształtowanie środowiska, jego ochronę lub stanowią pewne metody naprawcze przy jednoczesnym zagwarantowaniu stabilnego rozwoju gospodarczego.

Reasumując na etapie opracowywania dokumentu spośród licznych założeń alternatywnych zostały wybrane tylko takie, których realizacja umożliwi zrównoważony rozwój miasta i gminy Rzgów.

Proponowane w ramach Programu ochrony środowiska dla miasta i gminy Rzgów na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024 przedsięwzięcia mają pozytywny wpływ na środowisko, dlatego na etapie ich realizacji należy wybrać wariant (lokalizacyjny, konstrukcyjny, technologiczny bądź organizacyjny), który będzie w najmniejszym stopniu negatywnie oddziaływać na środowisko. Ponadto w zależności od lokalnej chłonności środowiska oraz występowania obszarów wrażliwych w rejonie przedsięwzięcia należy rozważyć wariant alternatywny.

Należy również pamiętać, że przedmiotowy dokument przedstawia ogólne propozycje przedsięwzięć i w związku z tym brak jest możliwości precyzyjnego określenia rozwiązań alternatywnych dla wskazanych działań.

12. Metody analizy realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania

Ustawa Prawo ochrony środowiska zakłada sporządzenie raportów z realizacji programu co dwa lata i przedstawienie go Radzie Miejskiej w Rzgowie. Cały program aktualizowany powinien być co cztery lata, uwzględniając rozbieżności oraz wprowadzając nowe cele i zadania / kierunki działań.

System monitoringu realizacji i efektywności programu ochrony środowiska składa się z podstawowych elementów:

- monitoringu środowiska,
- monitoringu wdrażania zapisów programu ochrony środowiska, a także jego przygotowania, oceny i aktualizacji,
- monitoringu społecznego (odczucia i skutki),
- monitoringu, inspekcji i egzekucji leżące w zakresie zadań WIOŚ i innych instytucji.

W celu nadzoru nad realizacją opracowanego niniejszego programu wybrano wskaźniki/mierniki, które będą pomocne w przedstawianiu stopnia realizacji założonych zadań. Analiza tych wskaźników będzie podstawą do korekty i weryfikacji przedsięwzięć planowanych w przyszłych aktualizacjach programu ochrony środowiska.

Dla prawidłowej oceny realizacji programu należy przyjąć uporządkowany system wskaźników/mierników jego efektywności.

Wskaźniki/mierniki te dzielą się na trzy zasadnicze grupy:

- ekonomiczne,
- ekologiczne,
- społeczne (świadomości społecznej).

Wskaźniki/mierniki ekonomiczne związane są z procesem finansowania inwestycji ochrony środowiska przy założeniu, że punktem odniesienia są określone efekty ekologiczne. Należą do nich łączny i jednostkowy koszt uzyskania efektu ekologicznego oraz koszty uzyskania efektu w okresie eksploatacji, a także trwałość efektu w określonym czasie.

Do wskaźników/mierników ekologicznych zaliczą się mierniki określające stan środowiska, stopień zmian w nim zachodzących oraz mierniki określające skutki zdrowotne dla populacji.

Wskaźnikami/miernikami będą m.in.:

- jakość wód powierzchniowych i podziemnych,
- długość sieci kanalizacyjnej,
- ilość odpadów komunalnych na 1 mieszkańca na rok,
- wielkość emisji zanieczyszczeń pyłowych,
- wielkość emisji zanieczyszczeń gazowych,
- powierzchnia terenów objętych ochroną prawną,
- powierzchnia terenów zdegradowanych,
- nakłady inwestycyjne na ochronę środowiska.

Natomiast wskaźniki/mierniki społeczne to:

- udział społeczeństwa w działaniach związanych z ochroną środowiska,
- stopień uspołecznienia procesów decyzyjnych (ilość i rodzaje interwencji społecznej),
- ilość i zróżnicowanie sposobów informacji i edukacji środowiskowej (akcje, kampanie, udział mediów lokalnych, zaangażowanie różnych grup/społeczności),
- ilość działań prawnych (procesów) odszkodowawczych związanych ze zniszczeniami środowiska.

Decyzja o przyjęciu liczby i rodzajów wskaźników jest decyzją ustalającą określony system oceny przyjętej polityki ochrony środowiska w mieście i gminie Rzgów. Oprócz ich doboru konieczne jest ustalenie sposobu ich łączenia, a następnie interpretacji.

Dla prawidłowej realizacji monitoringu wykonalności celów i zadań / kierunków działań Programu ochrony środowiska dla miasta i gminy Rzgów na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024 niezbędna jest okresowa wymiana informacji pomiędzy organami różnego szczebla samorządu terytorialnego oraz organami administracji rządowej, dotycząca stanu komponentów środowiska oraz stopnia zaawansowania realizacji poszczególnych zadań.

W przedmiotowym opracowaniu przyjęto jako podstawę oceny realizacji programu ocenę opartą na wskaźnikach/miernikach stanu środowiska i zmiany presji na środowisko, a także na wskaźnikach świadomości społecznej. Dla poszczególnych zagadnień zaproponowano wskaźniki realizacji celów, które są miernikami stopnia wdrożenia (wykonania) programu. Ważnym jest, aby wskaźniki były mierzalne, oparte na łatwo dostępnych danych (np. GUS, RDOŚ czy WIOŚ).

Analizując przyjęte wskaźniki organ wykonawczy Gminy będzie mógł oceniać skuteczność realizacji programu, a wnioski z tej oceny będą brane pod uwagę przy cyklicznej jego weryfikacji.

13. Transgraniczne oddziaływanie na środowisko

Obowiązek rozważania możliwości transgranicznego oddziaływania na środowisko planowanych przedsięwzięć wynika z Konwencji o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym, sporządzonej w Espoo dnia 25 lutego 1991 roku.

Specjalnej analizie powinny podlegać inwestycje zlokalizowane blisko granic, a także te realizowane dalej, ale ze względu na rozmiar przedsięwzięcia mogące powodować znaczące emisje lub zmiany w środowisku. Miasto i gmina Rzgów nie są położone w obszarze przygranicznym, a realizacja projektu Programu ochrony środowiska dla miasta i gminy Rzgów na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024 nie stworzy żadnych konsekwencji dla ewentualnych skutków środowiskowych, których charakter mogłyby posiadać znaczenie transgraniczne. Skala przedsięwzięć zaproponowanych do realizacji w ramach przedmiotowego programu ma charakter regionalny i ewentualne negatywne oddziaływanie tych przedsięwzięć będzie miało zasięg lokalny. Na etapie prognozy stwierdzono, że Programu ochrony środowiska dla miasta i gminy Rzgów na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024 nie wskazuje na możliwość wystąpienia

transgranicznego oddziaływania na środowisko, mogącego objąć terytorium innych państw.

14. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Przedmiotem opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko skutków realizacji projektu Programu ochrony środowiska dla miasta i gminy Rzgów na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024.

Prognoza oddziaływania na środowisko skutków realizacji projektu programu obejmuje szeroką tematykę związaną z analizą skutków realizacji zadań / kierunków działań, jakie zostały zaproponowane dla miasta i gminy Rzgów w zakresie ochrony środowiska (gospodarki wodnej, gospodarki odpadami, ochrony gleb, ochrony przyrody, krajobrazu i lasów, ochrony powietrza atmosferycznego, ochrony przed hałasem, ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym, nadzwyczajnych zagrożeń środowiska, ochrony kopalni oraz edukacji ekologicznej).

Jest ona dokumentem wskazującym na możliwe negatywne skutki oraz formułującym zalecenia dotyczące minimalizacji oraz przeciwdziałania tym negatywnym oddziaływaniom. Prognoza sporządzana dla potrzeb postępowania w sprawie procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu programu ochrony środowiska (dokumentu określającego ogólne ramy realizacji dla kolejnych przedsięwzięć), powinna określać i oceniać skutki wpływu realizacji ustaleń tego dokumentu na elementy środowiska przyrodniczego oraz dobra materialne, a także skutki dla stanu środowiska, które mogą wynikać ze zmian istniejącego przeznaczenia lub wykorzystywania terenów, wskutek realizacji ustaleń programu. Celem opracowania jest określenie rodzaju, stopnia oraz zasięgu przestrzennego zmian środowiska, wywołanych przez zakres oraz tempo realizacji zadań i działań, sprecyzowanych w treści dokumentu programu ochrony środowiska.

Przy sporządzaniu prognozy posługiwano się metodą opisową, która polegała na charakterystyce zasobów środowiska miasta i gminy Rzgów, określeniu stanu środowiska przyrodniczego i jego zagrożeń. Do opisu posłużono się danymi pochodzącymi z Urzędu Miejskiego w Rzgowie oraz z innych jednostek i podmiotów działających na tym terenie. Do przeprowadzenia analizy zostały wykorzystane również dane zgromadzone przez WIOS, GUS, dostępną literaturę tematu oraz ustalenia własne. Zastosowano również metodę analityczną, która polegała na analizie proponowanych kierunków działań w zakresie ochrony środowiska.

Charakter omawianego dokumentu z założenia jest proekologiczny. Jednak realizacja niektórych zamierzeń, jakkolwiek w skali regionalnej uzasadnionych pod względem ekologicznym, w skali lokalnej może skutkować wystąpieniem chwilowych, negatywnych oddziaływań środowiskowych.

Zapisy programu, wykluczają możliwość wzrostu zagrożenia dla wód i ziemi, powodowanego rozbudową sieci wodno - ściekowej. Cele oraz działania zapisane w programie w zakresie ochrony wód będą pozytywnie oddziaływać na środowisko, mimo możliwych negatywnych oddziaływań, które mogą wystąpić na mniejszą skalę, występować raczej lokalnie, w krótkiej skali czasowej.

Ogólne ustalenia programu wskazują, że jego realizacja nie powinna wpłynąć na pogorszenie stanu zanieczyszczenia powietrza ani obszaru miasta, ani jego otoczenia.

Proces urbanizacji i zagospodarowania terenu prowadzi niezmiennie do zajmowania przez zabudowę i tereny nieprzepuszczalne coraz większych powierzchni, będących dotąd terenami biologicznie czynnymi. Program zapewnia ochronę gleb oraz powierzchni szczególnie cennych pod względem przyrodniczym przez nadmiernym zainwestowaniem.

Program ochrony środowiska jako działania chroniące środowisko przed wpływem hałasu i pól elektroenergetycznych podaje głównie działania kontrolne, monitoring i przestrzeganie obszarów wolnych od zagospodarowania wokół miejsc narażonych na ekspozycję na te zagrożenia. Tym samym cele i zadania zapisane w programie ochrony środowiska w zakresie ochrony przed hałasem i polami elektromagnetycznymi będą pozytywnie oddziaływać na środowisko, mimo możliwych negatywnych oddziaływań, które mają znacznie mniejszą skalę.

Na terenie miasta i gminy Rzgów nie planuje się inwestycji, które mogą doprowadzić do wystąpienia poważnej awarii.

Jedynymi inwestycjami, których realizacja wymaga szczegółowej analizy wpływu na środowisko są: przebudowa oczyszczalni ścieków, budowa kanalizacji sanitarnej i deszczowej, przebudowa i rozbudowa sieci wodociągowej wraz ze stacją uzdatniania wody, jak również przebudowa dróg gminnych i powiatowych, czyli przedsięwzięcia związane z podejmowaniem robót budowlanych, mogących naruszać stabilność poszczególnych komponentów środowiska oraz wywoływać uciążliwości odczuwalne dla mieszkańców.

Program ochrony środowiska nie zawiera specjalnych, osobnych zapisów dotyczących ochrony dziedzictwa materialnego. Działania mające na celu poprawę stanu ogólnego środowiska wpłyną jednak pośrednio także na stan dóbr materialnych.

Należy zwrócić uwagę, że konkretne oddziaływania środowiskowe będzie można ocenić dopiero w oparciu o konkretne dane projektowe i lokalizacyjne na etapie procedury oceny oddziaływania na środowisko poszczególnych inwestycji. Na obecnym etapie projektu programu ochrony środowiska, takich danych nie można przedstawić, ponieważ jest to dokument ogólny i strategiczny, zawierający ogólne wytyczne dla miasta i gminy Rzgów, określający ogólne ramy przedsięwzięć planowanych do realizacji na tym terenie.

Należy pamiętać, że działanie na jeden komponent środowiska nie powoduje zmian tylko w tym komponencie. Środowisko należy traktować jako system wzajemnie ze sobą powiązanych elementów, w którym zmiana jednej części wpływa na inną lub na całość systemu.

Zapisy programu odnoszą się tematycznie do ochrony środowiska. Ochrony tej nie można rozpatrywać bez zwrócenia uwagi na rolę i kondycję człowieka w tym środowisku. Ochrona poszczególnych komponentów środowiska przyrodniczego oraz infrastruktury, która te komponenty będzie chronić, bądź oczyszczać wpłynie niewątpliwie na zdrowie i bezpieczeństwo człowieka.

Biorąc pod uwagę lokalizację miasta i gminy Rzgów, nie przewiduje się transgranicznego oddziaływania na środowisko. Program, nie zawiera zapisów (ani nie stwarzają możliwości), w wyniku których mogłoby wystąpić transgraniczne oddziaływanie na środowisko.

Program ochrony środowiska jest dokumentem, którego głównym celem jest określenie dla miasta i gminy Rzgów drogi do osiągnięcia celów w zakresie ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju, ustalonych wcześniej na szczeblu regionalnym, krajowym i międzynarodowym. Odstąpienie od wdrażania zapisów tych dokumentów oznaczać będzie odstąpienie od obowiązku realizacji strategicznych celów ochrony środowiska. W przypadku braku realizacji programu ochrony środowiska dla miasta i gminy Rzgów, przeprowadzona analiza i ocena stanu istniejącego pozwala wykazać, że może nastąpić pogorszenie stanu środowiska. Brak realizacji programu przyczyniać się będzie do utrwalania oraz występowania negatywnych tendencji w środowisku.

Realizacja programu nie przewiduje skutków czy oddziaływań środowiskowych wymagających przeprowadzenia kompensacji przyrodniczej, w związku z czym nie przewiduje się podjęcia takich działań, choć można przypuszczać, że szczegółowe raporty oddziaływania na środowisko planowanych inwestycji będą wymagać podjęcia takich działań.

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu programu ochrony środowiska jest dokumentem wspomagającym projekt, gdyż wskazuje na ewentualne zagrożenia wynikające z niepełnej ich realizacji. Sugerowane do realizacji przedsięwzięcia w ramach

programu mają zdecydowanie pozytywny wpływ na środowisko. Proponowanie działań alternatywnych dla podanych rozwiązań nie ma zatem uzasadnienia z formalnego i ekologicznego punktu widzenia. Na etapie sporządzania projektów do planowanych inwestycji można prowadzić wariantowanie przy wyborze technologii, zastosowanych materiałów, sposobu wykonania, terminu bądź konkretnego przebiegu prac inwestycyjnych.

Wdrażanie w życie rozwiązań przewidzianych w projekcie programu ochrony środowiska wymaga stałego monitorowania realizacji zapisanych w tych dokumentach zadań oraz szybkiej reakcji w przypadku pojawiania się rozbieżności pomiędzy projektowanymi rezultatami, a stanem rzeczywistym. Monitorowanie to winno stać się stałym zadaniem, przede wszystkim, władz Miasta i Gminy Rzgów, które są odpowiedzialne za nadzorowanie wdrażania programu.

Projekt programu ochrony środowiska określa zasady oceny i monitorowania efektów jego realizacji. W dokumencie tym zaproponowano wskaźniki ilościowe i jakościowe, które pozwolą określić stopień realizacji poszczególnych zadań / kierunków działań i związane z tym zmiany w środowisku. Co cztery lata, w ramach aktualizacji tych dokumentów proponowane zadania będą również aktualizowane i dostosowywane do stale zmieniającej się sytuacji w mieście i gminie Rzgów oraz regionie w zakresie stanu i jakości środowiska przyrodniczego oraz do aktualnych problemów w tym zakresie.

Zapisy programu odnoszą się do zapisów dotyczących ochrony środowiska dokumentów w skali regionu i kraju. Przy opracowywaniu programu korzystano i nawiązywano do zapisów zawartych w dokumentach strategicznych wyższego szczebla, takich jak: Strategia Rozwoju Kraju 2020, Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych, Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego 2020, Strategia Rozwoju Łódzkiego Obszaru Metropolitalnego 2020+, Strategia Rozwoju Powiatu Łódzkiego Wschodniego na lata 2015 – 2022, Strategia rozwoju transportu do 2020 roku (z perspektywą do 2030 roku), Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa na lata 2012–2020, Krajowa strategia rozwoju regionalnego 2010–2020: regiony, miasta, obszary wiejskie, Polityka energetyczna Polski do 2030 roku, Regionalny Program Operacyjny Województwa Łódzkiego 2014-2020, Program ochrony środowiska Województwa Łódzkiego 2016 na lata 2017-2020 z perspektywą do 2024 oraz Program ochrony środowiska dla powiatu łódzkiego wschodniego na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024.